



# CRNA GORA ČETVRTI GODIŠNJI NACIONALNI PROGRAM

PODGORICA, oktobar 2013.

## **SADRŽAJ:**

### **I POLITIČKA PITANJA**

- 1.1. Integracija u NATO i EU**
  - 1.1.1. Saradnja sa NATO**
  - 1.1.2. Koordinacija procesa integracije Crne Gore u NATO**
  - 1.1.3. Jačanje javne podrške za članstvo u NATO**
  - 1.1.4. Integracija u EU**
  
- 1.2. Odnosi sa susjedima, regionalna saradnja i saradnja sa međunarodnim organizacijama**
  - 1.2.1. Jačanje saradnje sa susjedima**
  - 1.2.2. Regionalne organizacije i inicijative**
  - 1.2.3. Saradnja s a međunarodnim organizacijama**

### **II VLADAVINA PRAVA**

- 2.1. Jačanje vladavine prava - nastavak reforme pravosuđa**
  - 2.1.1. Reforma pravosuđa**
  - 2.1.2. Reforma zatvorskog sistema**
  - 2.1.3. Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala**
    - 2.1.3.1. Borba protiv korupcije**
    - 2.1.3.2. Borba protiv organizovanog kriminala**
    - 2.1.3.3. Sprečavanje pranja novca**
    - 2.1.3.4. Borba protiv trgovine ljudima**
    - 2.1.3.5. Sprečavanje i suzbijanje ilegalnog prometa i zloupotrebe droga**
  - 2.1.4. Reforma i jačanje kapaciteta policije**
  - 2.1.5. Procesuiranje ratnih zločina**
  
- 2.2. Poštovanje ljudskih i manjinskih prava**
  - 2.2.1. Ljudska i manjinska prava**

### **III PARLAMENTARNE REFORME**

- 3.1. Zakonodavna i nadzorna funkcija Skupštine**
  - 3.1.1. Pregovori sa EU**
- 3.2. Transparentnost i jačanje kapaciteta Skupštine**

#### IV BEZBJEDNOSNA PITANJA

- 4.1. Reforma obavještajno-bezbjednosnog sektora
- 4.2. Sajber bezbjednost
- 4.3. Kontrola naoružanja i borba protiv terorizma
  - 4.3.1. Kontrola naoružanja
  - 4.3.2. Borba protiv terorizma
- 4.4. Upravljanje u vanrednim situacijama

#### V VOJNO-ODBRAMBENA PITANJA

- 5.1. Odbrambena politika
- 5.2. Planovi odbrane
- 5.3. Upravljanje odbranom
  - 5.3.1. Unapređenje kadrovskog potencijala
  - 5.3.2. Oslobođanje od nepotrebne vojne infrastrukture i viška naoružanja
  - 5.3.3. Opremanje i modernizacija Vojske
- 5.4. Resursi
- 5.5. Mirovne misije

#### VI EKONOMSKA PITANJA

- 6.1. Ekonomski razvoj

#### VII PRAVNA PITANJA

## UVOD

Crna Gora ulazi u IV ciklus MAP vođena pozitivnim rezultatima iz prethodna tri ciklusa uvažavajući, pri tom, preporuke NATO kao glavne smjernice prilikom izrade četvrtog Godišnjeg nacionalnog programa (ANP). Prilikom procjene učinka koji je Crna Gora postigla u III MAP ciklusu, od strane saveznika je identifikovan napredak u većem broju oblasti. U ovom ciklusu, Crna Gora ima cilj da nastavi pozitivan trend implementacije započetih aktivnosti kako bi ispunila svoje glavne spoljno-političke prioritete među kojima su, u prvom redu, integracija u EU i NATO. Dalje kretanje ka članstvu u NATO i ispunjavanju obaveza u ovom procesu ostaće prioritet i u narednom periodu, kako bi Crna Gora bila spremna za procjenu napretka na sljedećem Samitu koji bude na dnevnom redu imao zastupljeno pitanje proširenja. Crna Gora će nastaviti kontinuitet ostvarivanja dobrih rezultata i odnosa po kojima je prepoznata kao pouzdan i odgovoran partner u regionu i međunarodnim organizacijama i operacijama, i ostaće posvećena sprovođenju temeljnih reformi u ključnim oblastima demokratizacije društva.

U skladu sa **ključnim reformskim oblastima** (reforma odbrambenog i bezbjednosnog sektora, jačanje vladavine prava i jačanje javne podrške za članstvo u NATO), struktura IV Godišnjeg nacionalnog programa (ANP) je izmijenjena u odnosu na prethodna tri dokumenta, kako bi se jasno reflektovali prioritete Crne Gore i pratile aktivnosti u njihovom ispunjavanju. S tim u vezi, IV ANP ima sedam poglavlja i to: **I Politička pitanja, II Vladavina prava, III Parlamentarne reforme, IV Bezbjednosna pitanja, V Vojno-odbrambena pitanja, VI Ekonomska pitanja i VII Pravna pitanja**. Imajući u vidu da su aktivnosti u dokumentu komplementarne u mnogim oblastima, korišćen je sistem unakrsnog upućivanja (cross reference).

\*\*\*\*\*

**U okviru političkih pitanja**, Crna Gora će, i u predstojećem ciklusu MAP, nastaviti intenzivno da saraduje sa NATO i zemljama članicama u svim oblastima od zajedničkog interesa. S tim u vezi, Crna Gora je ojačala strukture koje se bave evroatlantskom integracijom. Najviše tijelo koje se bavi nadgledanjem procesa integracija u NATO-Savjet za Partnerstvo za mir, preimenovan je u **Savjet za članstvo u NATO** koji će, ubuduće, imati još značajniju ulogu u procesu definisanja, usmjeravanja i nadgledanja ključnih aktivnosti u ovom procesu (vidi: 1.1.2, akt 1). Imenovan je i **Nacionalni koordinator za NATO**, koji rukovodi timom saradnika iz nadležnih institucija-nosioca aktivnosti u procesu integracije u NATO. **Jačanje javne podrške za članstvo u NATO** i dalje predstavlja ozbiljan izazov na kom će Vlada raditi pojačanim intenzitetom (vidi: 1.1.3). Formiran je Komunikacioni tim za javni dijalog kojim rukovodi Nacionalni koordinator i koji koordinira saradnju sa nevladinim organizacijama, akademskom i biznis zajednicom, političkim partijama itd. (vidi: 1.1.2, akt 2). Cilj je da se kroz dijalog, na racionalan način, poveća informisanost o NATO, fokus javnosti stavi na činjenice, i da se kroz kvalitetnu argumentaciju radi na otklanjanju predrasuda. U javni dijalog će se uključiti, u većoj mjeri nego do sada, najviši zvaničnici, na čelu sa premijerom, kao i predstavnici parlamentarnih partija i predstavnici nevladinog sektora.

U skladu sa naporima za inteziviranje **pregovora o pristupanju Evropskoj uniji**, Vlada je usvojila Akcione planove za poglavlja 23 i 24. uz nastojanje da ispuni neophodne kriterijume za otvaranje ovih poglavlja, čime bi se stekla uslov za otvaranje još pet dodatnih (vidi: 1.1.4). Crna Gora će nastaviti da ostvaruje snažan politički dijalog sa susjednim državama na bilateralnom i regionalnom nivou. Činjenica da su odnosi sa susjednim državama neopterećeni otvorenim pitanjima otvara prostor za dalju intenzivnu **bilateralnu saradnju sa svim susjednim zemljama** (vidi:1.2.1). Crnogorosko djelovanje se prepoznaje kao konstruktivno i dobrodošlo u pitanjima od značaja za stabilnost regiona i njegovu dalju integraciju u EU, što predstavlja dodatnu vrijednost crnogorskih spoljopolitičkih napora.

Prioritet crnogorskog **predsjedavanja Američko-jadranskom poveljom (A5)**, koje je preuzeto u julu ove godine, predstavlja jačanje regionalne saradnje, nastavak pružanja doprinosa globalnoj bezbjednosti kao i dalji napredak njenih članica ka članstvu u NATO (vidi: 1.2.2, akt 1). Crna Gora će i u narednom periodu biti posvećena **učešću u međunarodnim misijama i operacijama**, kao i učešću u misiji **ISAF**, uključujući i period post –2014, u dogovoru sa partnerima i u skladu sa svojim mogućnostima i kapacitetima. (vidi 1.1.1. akt 1). Crna Gora će nastaviti intenzivnu saradnju sa **međunarodnim organizacijama** sa akcentom na kvalitetnom ispunjavanju obaveza i vidljivijem učešću u tijelima ovih organizacija (vidi 1.2.3). Vlada će, u narednom periodu, intenzivirati aktivnosti na promociji **NATO programa Nauka za mir i bezbjednost (Science for Peace and Security)**. Planirane su aktivnosti na afirmaciji nove liste prioriteta za apliciranje kao i mapiranje potencijalnih kandidata, budućih korisnika NATO grantova za naučna istraživanja. Nastavlja se sa realizacijom planiranih aktivnosti na projektima Seizmološkog zavoda Crne Gore i Elektro-tehničkog fakulteta UCG (vidi:1.1.1, akt 3 i 4).

**Jačanje vladavine prava** u svim aspektima će, i u IV ciklusu MAP-a, biti u vrhu prioriteta Vlade Crne Gore. Usvajanjem Amandmana na Ustav u dijelu pravosuđa, krajem jula o.g, stvorene su pretpostavke za dalje reformske aktivnosti, predviđene Akcionim planovima za poglavlja 23 i 24. Uspostavljanje nezavisnog, profesionalnog i pouzdanog pravosuđa, Crna Gora prepoznaje kao strateški važno područje u daljem procesu evropskih i evroatlantskih integracija. Sistemski zakoni u oblasti pravosuđa, koji su usvojeni u Skupštini krajem septembra o. g, u postupku usklađivanja sa ustavnim amandmanima i s ciljem garantovanja veće nezavisnosti i efikasnosti pravosudnih organa, važan su korak ka boljoj vladavini prava. Nastaviće se i sa aktivnostima na jačanju međunarodne i regionalne saradnje, naročito kroz zaključenje bilateralnih ugovora iz oblasti pravosudne saradnje u krivičnim stvarima, posebno ugovora o izručenju. (vidi: 2.1.1).

Vlada Crne Gore kao jedan od najvažnijih segmenata jačanja vladavine prava vidi dalju **borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije** (vidi:2.1.3). U narednom periodu, pažnja će biti usmjerena na efikasno sprovođenje usvojenih propisa i dalje unapređenju integriteta organa državne uprave i njihove saradnje sa nevladinim sektorom. U prilog ovom opredjeljenju su rezultati prethodno usvojene Analize za potrebe racionalizacije pravosudne mreže i Plana racionalizacije pravosudne mreže za period 2013-2015, na osnovu koje će reforma ići u cilju centralizacije nadležnosti za krivična djela korupcije (2.1.3.1), organizovanog kriminala (vidi: 2.1.3.2), terorizma (vidi: 4.3.2) i ratnih zločina (vidi: 2.1.5), i promjene organizacije Specijalizovanog odjeljenja tužilaštva za borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina.

Crna Gora ostaje posvećena **promociji, zaštiti i unaprjeđenju ljudskih prava** i suprostavljanju svim oblicima diskriminacije sa akcentom na pitanje rodne ravnopravnosti i zaštiti i promociji LGBT prava i prava osoba sa invaliditetom, a u narednom periodu planirane su i niz aktivnosti koje će biti usmjerene prema marginalizovanim društvenim grupama. (vidi:2.2.1).

U ovom ciklusu MAP nastaviće se donošenje novih i implementacija postojećih strateških dokumenata i zakona kojima se regulišu nadležnosti i postupanja u oblasti djelovanja **MUP-a i Uprave policije**, jačanjem međunarodne i regionalne policijske saradnje, interoperabilnosti Vojske i policije kao i sa implementacijom projekta elektronskog nadzora državne granice (vidi: 2.1.4).

**U okviru parlamentarnih reformi**, akcenat je stavljen na jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore (vidi: 3.1). U tom cilju, usvojen je Akcioni plan za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore u 2013. koji treba da posluži kao smjernica u planiranju i realizaciji aktivnosti na svim

nivoima u Skupštini, odnosno da obezbijedi plansko, sistematsko i koordinisano djelovanje svih učesnika u procesu rada Skupštine. Takođe, posebna pažnja biće usmjerena na jačanje sveukupnih kapaciteta Skupštine i definisanje njene uloge u procesu razgovora o pridruživanju Evropskoj uniji (vidi: 3.1.1. i 3.2).

**Kada je riječ o bezbjednosnim pitanjima** na državnom nivou, predviđeno je usvajanje Akcionog plana za reformu sektora bezbjednosti do 15. novembra 2014. godine. U toku je implementacija nove organizacije i sistematizacije **Agencije za nacionalnu bezbjednost (ANB)**, a radi se i na sprovođenju aktivnosti na planu nadogradnje kapaciteta ANB, posebno u dijelu sajber i ekonomske bezbjednosti. Formiranjem **Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove** u Ministarstvu odbrane stvorene su pretpostavke za zaokruživanje obavještajno bezbjednosne zajednice i unaprijeđivanje odbrambenog i sistema nacionalne bezbjednosti Crne Gore (vidi: 4.1, akt 1,2 i 3). U cilju ispunjavanja partnerskog cilja “Nacionalni program za bezbjednosnu saradnju sa NATO-om” biće nastavljena revizija postojeće nacionalne bezbjednosne politike i pravila u oblastima: bezbjednosti lica, bezbjednosti podataka, INFOSEC-a i fizičke bezbjednosti. Izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka izvršiće se usklađivanje Zakona sa NATO preporukama i NATO bezbjednosnom politikom vezano za lica koja pristupaju tajnim podacima bez dozvole za pristup tajnim podacima (vidi.4.1).

Nastaviće se sa kontinuiranom implementacijom međunarodnih i UN konvencija iz **oblasti razoružanja i kontrole oružja** kao i kontrolom izvoza i uvoza naoružanja i vojne opreme. U narednom periodu pristupiće se i donošenju novog Zakona u cilju prihvatanja standarda u oblasti kontrole spoljnotrgovinskih tokova naoružanjem. U oblasti **sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma (SPN/FT)** u toku su pripreme na izradi Nacionalne procjene rizika koja predstavlja proces prikupljanja i analize relevantnih podataka sa ciljem da se procijeni stepen izloženosti države rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma. Njena svrha je sagledavanje trenutnog stanja kako bi se unaprijedio sistem SPN/FT u smislu njegovog efikasnog angažovanja i koordinacije raspoloživih finansijskih, tehničkih i ljudskih resursa u borbi protiv pranja novca, finansiranja terorizma i svih oblika finansijskog kriminala. (vidi: 4.3.1. i 4.3.2).

Napredak koji je Crna Gora ostvarila u oblasti **sajber bezbjednosti** evidentan je usvajanjem Strategije sajber bezbjednosti za 2013-2017. koja ima za cilj koordinisanu izgradnju organizacionih, insitucionalnih i upravljačkih kapaciteta, unapređenje zakonskih i podzakonskih propisa kako bi se unaprijedila informaciona bezbjednost u Crnoj Gori, u skladu sa EU i NATO standardima (vidi: 4.2). Kada su u pitanju **vanredne situacije**, izgrađen je objekat za lokaciju „Disaster Recovery“ za potrebe državnih organa, koji je u potpunosti spreman i sa infrastrukturne i sa telekomunikacione strane, za prebacivanje servisa na rezervnu lokaciju, a radi se i na uspostavljanju real-time mehanizma za koordinaciju sa drugim državama u cilju pravovremenog reagovanja. Takođe, Crna Gora aktivno učeštvuje u sprovođenju Programa saradnje sa međunarodnim i regionalnim organizacijama, institucijama i drugim subjektima koji se bave zaštitom i spašavanjem u vanrednim situacijama (vidi: 4.4).

**U okviru vojno-odbrambenih pitanja**, Crna Gora će nastaviti sa procesom razvoja sistema odbrane u cilju izgradnje institucija, neophodne infrastrukture i sticanja sposobnosti za izvršavanje obaveza iz okvira punopravnog članstva u NATO i EU. Učešćem u međunarodnim operacijama i regionalnim inicijativama, Crna Gora će nastojati da unaprijedi vojne sposobnosti, sposobnosti kriznog menadžmenta, kao i ukupnu saradnju i stabilizaciju sa zemljama regiona. Takođe, Crna Gora će nastaviti proces sprovođenja međunarodnih ugovora o kontroli naoružanja, razoružanju i borbi za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje, kao važnom činiocu međunarodne bezbjednosti i stabilnosti, a nastaviće se sa realizacijom projekta „Building Integrity“ u cilju smanjenja rizika od korupcije u sistemu odbrane, kao i sa implementacijom Rezolucije UN 1325 u cilju podizanja rodne ravnopravnosti u sistemu odbrane. Prioritetne aktivnosti Ministarstva

odbrane biće vezane za implementaciju Strategijskog pregleda odbrane, koji je Vlada donijela 4. jula 2013. Nastaviće se sa prilagođavanjem strateških dokumenta u skladu sa redefinisanim misijama i zadacima Vojske, kao i sa aktivnostima na reorganizaciji Ministarstva i Vojske.

U daljem fokusu će biti unapređenje interoperabilnosti Vojske Crne Gore kroz implementaciju Partnerskih ciljeva (III paket 49 50 PC), a nastaviće se opremanje i osposobljavanje deklariranih jedinica prema Konceptu operativnih sposobnosti (OCC), vojno-vojna saradnja sa partnerskim zemljama, kao i učešće na zajedničkim vježbama u zemlji i inostranstvu. Obuka, školovanje i usavršavanje kadrova će se vršiti u zemlji i u inostranstvu. Težište u razvoju logistike Vojske Crne Gore biće obuka kadra za korišćenje NATO logističkih procedura i postupaka, podizanje nivoa kvaliteta održavanja naoružanja i vojne opreme, poboljšanje uslova, skladištenja sredstava, rješavanje viškova naoružanja i vojne opreme, jačanje logističkih kapaciteta će se vršiti kroz usvajanje NATO logističkih standarda. Glavni prioriteti opremanja Vojske biće deklarirane snage, rješavanje pitanja nadzora vazdušnog prostora i komandno-informacionih sistema (vidi: poglavlje 5).

**Resursi:** Zakonom o budžetu za 2013. po prvi put su odobrena sredstva, osim naoružanja i vojne opreme, koja bi se obezbijedila od prodaje bivše nepokretne vojne imovine za realizaciju Partnerskih ciljeva do nivoa njihovog ostvarenja od 4,5 miliona eura. Do sada je prihodovano oko 1.000.000,00 € i realno je očekivati da se do kraja 2013. prihoduje ukupno 1,5 mil eura. Na osnovu ovih predviđanja, umjesto očekivanih predviđanja izdvajanja za administraciju i opremanje, navedenih u gornjoj tabeli, realno je očekivati da će se troškovi administracije kretati oko 65,6% a troškovi opremanja i modernizacije će biti između 8-9%. Učešće ukupnih troškova za odbranu u BDP, za 2013. očekuju se oko 1,1% bez vojnih penzija, umjesto očekivanih 1,15%.

**Projektovana struktura odbrambenog budžeta za 2013:**

Opis	Iznos (€)	%
<b>PLATE I NAKNADE</b>	24.547.969,50	60,64
<b>MATERIJALNI RASHODI</b>	9.627.834,89 <sup>2</sup>	23,78
<b>OPREMANJE I MODERNIZACIJA (sa planiranim prihodima)</b>	6.304.000,00 <sup>3</sup>	15,57
<b>UKUPNO</b>	40.479.804,39	100,00
<b>UČEŠĆE ODBRAM. BUDŽETA U BDP</b>		1,15

**Kretanje odbrambenog budžeta 2009 – 2014:**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014 Predlog
Vojne penzije (u mil. €)	12.4	12.6	19.9	16.08	16.30	15.67
Odbrambeni budžet (u mil. €)	39.5	40.0	36.5	36.66	35.97 <sup>1</sup>	43,12
<b>UKUPNO</b>	52.9	55.3	57.3	53.46	52.27	58.79
Učešće izdvajanja za odbranu u BDP	1.77%	1.78%	1,75%	1,57%	1.49%	1.70%

1 Projektovani budžet za 2013. godinu bez ostvarenih prihoda

2 U ovaj iznos uračunate su i prenesene obaveze u visini od 2 mil €

3 Planirani prihodi za 2013. godinu iznose 4.5 mil€,

*Predlogom budžeta za 2014, predviđeno je izdvajanje za odbrambene troškove iznosiće 43,12 miliona eura što je u skladu sa smjericama datim u novom Strategijskom pregledu odbrane. Vlada će i u 2014. nastaviti politiku pomoći odbrambenom budžetu kroz davanje prihoda koji će se ostvariti od prodaje naoružanja i bivše nepokretne vojne imovine. Očekuje se da će izdaci za opremanje dostići nivo od 12%. Novim Strategijskim pregledom odbrane Crne Gore predviđeno je izdvajanje od 1.2 - 1.3% za troškove odbrane sa pozitivnim i progresivnim trendom rasta i dostizanja nivoa izdvajanja od 1,4% od ukupnog BDP (bez vojnih penzija). Smatra se da bi se ovakvim pristupom uspostavila uravnotežena struktura odbrambenih troškova, koja bi omogućila realizaciju glavnih projekata u cilju dostizanja relevantnih vojnih sposobnosti, posebno u dijelu opremanja i modernizacije.*

**Prioriteti u oblasti ekonomskog razvoja,** u ovom ciklusu MAP-a, su održavanje stabilnog makroekonomskog ambijenta kroz održiv ekonomski rast, nisku stopu inflacije i privlačenje stranih direktnih investicija. Ciljevi u oblasti javnih finansija, u narednom periodu, odnose se na: nastavak fiskalne konsolidacije kako na prihodnoj tako i na rashodnoj strani budžeta, smanjenje budžetskog deficita i stvaranje uslova za smanjenje javnog duga. Biće nastavljene aktivnosti u cilju povećanja poreskih prihoda, smanjenja poreskog duga i smanjenja sive ekonomije. Nastaviće se sprovođenje strukturnih i reformi unaprjeđenja poslovnog ambijenta koje treba da doprinesu razvoju biznisa, povećanju investicija te dinamiziranju ekonomskog rasta. Nastaviće se aktivnosti na promociji Crne Gore kao investicione destinacije. Uložiće se dodatni naponi na jačanju konkurentnosti crnogorske ekonomije kroz implementaciju mjera Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015, Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015. i uspostavljanje novih biznis zona. S obzirom da je energetika prepoznata kao jedna od vodećih razvojnih grana crnogorske privrede, nastaviće se sa implementacijom aktivnosti na izgradnji malih hidroelektrana, vjetroelektrana kao i ugovora o koncesijama za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina. Takođe, poštuju se svi principi slobodne trgovine koje nalaže CEFTA 2006 Sporazum, članstvo u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju kao i svi bilateralni sporazumi o slobodnoj trgovini (vidi: 6.1)

**Vezano za pravna pitanja,** novoosnovana Ekspertska radna grupa za pravna pitanja će obezbijediti nastavak aktivnostima koje se sprovode na izradi sektorskih analiza i pregleda relevantnih propisa, kao i ocjeni njihove usklađenosti sa obavezujućim pravnim dokumentima NATO-a uz komunikaciju sa NATO predstavnicima. Kroz preporuke i mišljenja učestvovaće u izradi programskih, konceptualnih, zakonskih i podzakonskih akata i, uz to, vršiće praćenje i analizu njihove primjene (vidi: poglavlje 7).



Ciljevi	Nosioci	Prioriteti	Vremenski rok	Finansijska sredstva	Napomena
<b>I POLITIČKA PITANJA</b>					
<b>1.1. Cilj Integracija u NATO i EU</b>	<b>Vlada, Skupština</b>		<b>2013-14.</b>		
<b>1.1.1. Saradnja sa NATO</b>					
Aktivnost 1 Nastavak i unapređenje saradnje Crne Gore sa NATO	Vlada, MVPEI, MO, Skupština, GŠ, ANB	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Učešće na sastancima Sjevernoatlantskog savjeta (NAC) u ISAF formatu (vidi: 5.5)*</li> <li>-Održavanje sastanaka NAC+1**</li> <li>-Učešće u radu EAPC</li> <li>-Jačanje saradnje i komunikacije sa NATO u ključnim oblastima MAP procesa: jačanje javne podrške (vidi 1.1.3), reforma sektora bezbjednosti (vidi 4.1), vladavina prava (vidi 2.1.) i reforma sistema odbrane (vidi 5.1.)</li> <li>-Doprinos Crne Gore operacijama NATO-učešće u ISAF misiji(vidi: 5.5, akt 1)***</li> <li>-Učešće u radu Vojnog Komiteta NATO u adekvatnim formatima****</li> <li>-Redovno učešće na sjednicama Parlamentarne skupštine NATO</li> <li>-Nastavak saradnje sa Odjeljenjem NATO za javnu diplomatiju - organizovanje ekspertskih posjeta, učešće na konferencijama i sl.</li> <li>-Nastavak saradnje sa Ambasdom Slovenije-kontakt ambasdom za NATO i ambasadama država članica NATO*****</li> <li>-Učešće u radu Komiteta i radnih grupa CEPC-a</li> <li>-Predsjedavanje SEEGROUP do kraja 2013.*****</li> <li>-Implementacija III i usaglašavanje IV paketa Partnerskih ciljeva</li> <li>-Implementacija projekta "Izgradnja integriteta"</li> </ul>	2013-14.	<p><i>*Učešće ministara vanjskih poslova na sastancima u ISAF formatu, i ministra odbrane na sastancima ministara odbrane zemalja kontributora u ISAF misiji</i></p> <p><i>**Učešće najviših crnogorskih zvaničnika (Predsjednika Vlade, ministra vanjskih poslova i evropskih integracija, ministra odbrane i ministra pravde) na sastancima NAC u cilju unapređenja i jačanja političkog dijaloga sa NATO i informisanja o napretku koji Crna Gora postiže u ključnim reformskim oblastima. Takođe, NAC-u upućen poziv da posjeti Crnu Goru da u narednom periodu.</i></p> <p><i>***Crna Gora će nastaviti da daje svoj doprinos ISAF misiji u post-tranzicionom periodu u Avganistanu, u skladu sa zahtjevima nove misije poslije 2014-"Resolute support" i u dogovoru sa partnerima. Crna Gora je opredijelila finansijsku kontribuciju Vladi Avganistana na godišnjem nivou u iznosu od 400.000 dolara, počev od 2015. na početni trogodišnji period, što ukupno iznosi 1,2 miliona dolara.</i></p> <p><i>****NATO MC PS/EAPC format (PS-Permanent Session); NATO MC PS + ISAF NNTCN (ISAF Non NATO Troupes Contributing Nations); NATO MC PS/RS (Resolute Support) format; Sastanci se održavaju na nivou Stalnih vojnih predstavnika (Mil Rep Level) i na nivou Načelnika Generaltabova (NATO MC PS COD/EAPC/ISAF/RS). Misija CG pri NATO učestvuje u radu radne Grupe Vojnog komiteta-MCWG(coop)+PfP, koja priprema sastanke MC PS u svim formatima.</i></p> <p><i>*****Nastavak saradnje u cilju podizanja svijesti o NATO kroz komunikaciju sa javnošću i davanje relevantnih informacija, u saradnji sa Vladom Crne Gore i lokalnim nevladinim organizacijama. Aktivnosti kontakt Ambasade za NATO su, uglavnom, fokusirane na sjever Crne Gore. Takođe, Ambasada će</i></p>	

		(vidi:5.1,akt1) -Implementacija Rezolucije 1325 (vidi 1.2.2, akt 1) -Nastavak realizacije projekata u okviru programa SPS (vidi: aktiv 3)		<i>nastaviti organizaciju studijskih posjeta predstavnika zakonodavne i izvršne vlasti i predstavnika NVO, medija i ostalih segmenata društva sjedištu NATO.</i> <i>*****Predstavnicima SEE grupe boravili u Crnoj Gori od 16-18. septembra 2013. gdje su se sastali sa Nacionalnim koordinatorom, predstavnicima MVPEI, MO i predstavnicima Centra za demokratsku tranziciju, koji rukovodi Informativnim centrom o evroatlantskim integracijama u Podgorici.</i>
Aktivnost 2 Realizacija IPCP aktivnosti za 2013. i jačanje kadrovskih kapaciteta Misije CG pri NATO	MO	-Nastavak Realizacije IPCP aktivnosti za 2013. i usaglašavanje i realizacija IPCP aktivnosti za 2014.* -Popunjavanje vojno-odbrambenog dijela Misije CG pri NATO jednim članom**	2013-14.	*Planirana sredstva 100.000 € **Planirana sredstva 110.000,00€
Aktivnost 3 Jačanje saradnje u okviru definisanih prioriteta u NATO komitetu Nauka za mir bezbjednost	MN, Univerzitet, MO	-Angažovanje pripadnika VCG, koji će se obučiti za rad u Centru za simulaciju elementarnih katastrofa i kasnije biti u mogućnosti da održavaju sistem* -Oblizak i nadgledanje prostora u VCG u cilju definisanja potreba za renoviranjem i formiranjem prostora koji će biti adekvatan za instalaciju centra** -Definisanje i specifikacija opreme koja će biti instalirana u Centru, a koja je obzbeđena kroz projekat -Nabavka i instaliranje opreme*** -Implementacija i nadzor GIS Data podataka, formiranje sistema od strane partnera iz Italije u saradnji sa ETF-om, sistem će biti instaliran u VCG -Plan informisanosti javnosti -Obuka vojnog i civilnog kadra za rad u Centru planirane za period od septembra do januara 2014. -Otvaranje centra u februaru 2014. -Razmjena iskustava sa sličnim centrima iz regiona i šire**** -Plan obilaska sličnih centara u navedenim	2013-14.	*Predviđeno je i da navedeni pripadnici nakon stečenog znanja isto prenesu u vidu treninga i obuke na lica koja su zaposlena u institucijama koje su nadležne za reagovanje u vanrednim situacijama **Prostor je u 2011. predodređen potrebama GEPSUS projekta i lociran je u Vojsci Crne Gore. ***Planirano za oktobar 2013. ****Obuka preko JRC-a u novembru 2013. uz učešće pripadnika Vojske Crne Gore.

		zemljama u saradnji sa Institutima		
Aktivnost 4 Unaprijeđenje harmonizovanih karata seizmičkog hazarda za Zemlje Zapadnog Balkana	Zavod za hidrometeo rologiju i seizmologij u	-Unaprijeđenje harmonizovane karte seizmičkog hazarda uvođenjem najsavremenijih tehnika probabilističkog utvrđivanja hazarda i integracija savremenih evropskih studija hazarda kao i unaprijeđenje profesionalne saradnje u regionu -Unapredjenje i dopuna ranijeg regionalnog kataloga zemljotresa*	2013-2014.	<i>*U toku je procedura raspisivanja javnog međunarodnog tendera za nabavku opreme prema deklarisanim potrebama i budžetima partnera. Podaci o projektu javno su dostupni na Web strani <a href="http://www.wbalkanseismicmaps.org">http://www.wbalkanseismicmaps.org</a></i>
<b>1.1.2. Koordinacija procesa integracije Crne Gore u NATO</b>				
Aktivnost 1 Nastavak rada Savjeta za članstvo u NATO	Savjet za članstvo u NATO	-Nadgledanje angažovanja Crne Gore u MAP procesu* -Redovno zasijedanje u punom i užem sastavu -Usvajanje ANP i izvještaja o sprovođenju ANP -Usvajanje tromjesečnih planova aktivnosti (praćenje procesa sprovođenja reformi u četiri ključne oblasti iz MAP Izveštaja) -Davanje smjernica u okviru implementacije aktivnosti u procesu integracije u NATO -Nadgledanje procesa javnog dijaloga i davanje smjernica	2013-14	<i>*Savjet za članstvo u NATO zasijeda minimum tromjesečno u punom sastavu. Nacionalni koordinador podnosi Savjetu tromjesečne planove aktivnosti u 4. kjučne oblasti, tromjesečne medija planove i Izvještaje o implementaciji tromjesečnih planova.</i>
Aktivnost 2 Jačanje uloge Nacionalnog koordinadora	Nacionalni koordinador, Interresorni i Komunikacioni tim	-Koordinacija sprovođenja aktivnosti iz 4 ključne oblasti za članstvo u NATO i izrada tromjesečnih planova -Efikasna koordinacija aktivnosti kroz rukovođenje Interresornim timom i Komunikacionim timom zaduženim da sprovodi javni dijalog -Koordinacija i planiranje aktivnosti u javnom dijalogu -Saradnja sa predstavnicima Parlamenta i političkih partija -Komunikacija sa NVO, medijima, ekspertima i ostalim segmentima društva -Aktivno učešće na konferencijama i seminarima u cilju promocije NATO integracija Crne Gore	2013-14.	

### 1.1.3. Jačanje javne podrške za članstvo u NATO

<p>Aktivnost 1 Javni dijalog - aktivnosti na jačanju podrške javnosti integraciji Crne Gore u NATO</p>	<p>Nacionalni koordinator, Komunikacioni tim, Savjet za članstvo u NATO</p>	<p>-Inteziviranje javnog dijaloga o članstvu CG u NATO*</p> <p>-Iniciranje i praćenje aktivnosti u okviru javnog dijaloga-učešće najviših zvaničnika u javnom dijalogu</p> <p>-Redovno sprovođenje istraživanja javnog mnjenja**</p> <p>-Izrada Komunikacionih smjernica i medijskog plana za iniciranje i vođenje javnog dijaloga</p> <p>-Izrada Priručnika za istaknute javne govornike na teme vezane za pristupanje CG NATO tokom javnog dijaloga</p> <p>-Izrada Godišnjeg Plana komunikacionih aktivnosti za vođenje javnog dijaloga o članstvu Crne Gore u NATO</p> <p>-Izrada Plana kriznog komuniciranja</p> <p>-Izrada mjesečnih medija planova</p> <p>-Osnivanje ekspertske grupe koju čine domaći, regionalni i strani eksperti za vojna, bezbjednosna i međunarodna strateška pitanja</p> <p>-Inteziviranje javnog dijaloga o radu Ministarstva odbrane, VCG i sprovedenim reformama</p> <p>-Jačanje podrške medijima-redovan/dnevni monitoring domaćih i stranih medija: podrška krovnoj NVO koja informiše javnost o evroatlantskim integracijama***</p> <p>-Redovne aktivnosti Info centra o evroatlantskim integracijama: izrada i održavanje Internet stranice, održavanje Press konferencija i sastanaka sa predstavnicima NVO i medijima, formiranje biblioteke i baze podataka Centra, upućivanje građana u rad i nadležnosti Centra, građanski sat, organizovanje zajedničkih aktivnosti sa drugim NVO, sučeljavanja eksperata iz oblasti bezbjednosti i evroatlantskih integracija koji imaju</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Definisan Model vođenja javnog dijaloga o članstvu Crne Gore u NATO kroz Plan aktivnosti u ključnim oblastima u procesu integracije Crne Gore u NATO za period jul-oktobar 2013, kao i kroz Plan aktivnosti za pokretanje i vođenje projekta „Javni dijalog o članstvu Crne Gore u NATO“</p> <p>**Istraživanje Ipsos Stratedžik Marketinga koje je, u avgustu o.g, sprovela TV „Vijesti“ na 1.029 ispitanika, pokazalo je da pristalice i protivnici ulaska u NATO gotovo na istom nivou. Istraživanje pokazuje da je podrška NATO od 2009. značajno porasla. Za članstvo u NATO glasalo bi 40 % građana, 39 % je protiv, a ostali ne bi izašli na eventualni referendum ili su neodlučni. U pripremi aktivnosti u javnom dijalogu, urađena adekvatna analiza istraživanja u cilju definisanja glavnih tema, interesa i dilema po pitanju integracije CG u NATO.</p> <p>***U cilju veće transparentnosti i brzine razmjene informacija, u okviru Komunikacionog tima angažovani su koordinator za tradicionalne medije (štampa, radio, TV) i koordinator za nove medije (socijane grupe, blogove, informativne portale i web uopšte).</p> <p>****Održani NATO info punkt–Berane, REACT 2013, Seminar na temu »Kolektivna bezbjednost ili neutralnost«, Okrugli sto na temu »Crna Gora na putu evroatlantskih integracija« - uticaj članstva u NATO na razvoj privrede.</p>
--	---	---	-----------------	--

		suprotstavljene stavove itd. -Nastavak saradnje sa NVO, Univerzitetom, Institutima, privrednim/biznis asocijacijama****		
<b>1.1.4. Saradnja sa EU</b>				
Aktivnost 1 Pregovori sa EU	Vlada, MVPEI	-Otvaranje pregovora po poglavljima pravne tekovine* -Usvajanje Pregovaračke pozicije za 23. i 24. poglavlje (dostavljanje Pregovaračke pozicije 23. i 24. poglavlje Savjetu EU u slučaju dobijanja pozitivnog pisma od predsjedavajućeg EU) -Sazivanje Međunarodne konferencije na kojoj se formalno otvaraju pregovori u 23. i 24. poglavlju, -Zakonodavne reforme u oblasti vladavine prava vezano za Poglavlja 23 i 24 (vidi: 2.1.1. akt 1) -Definisanje uloge Parlamenta u praćenju pregovaračkog procesa sa EU ( vidi: 3.1.1 )	2013-14.	*Završeno formiranje svih struktura za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU. Formirane su 33 Radne grupe za pripremu pregovora po poglavljima pravne tekovine. U junu 2013, Crna Gora je završila analitički pregled usklađenosti zakonodavstva po svim poglavljima pravne tekovine EU, čime je i zvanično završena prva faza procesa pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji- Na Međuvladinoj Konferenciji Crne Gore i Evropske unije održanoj 18. XII 2012. otvoreno i privremeno zatvoreno pregovaračko poglavlje 25. Nauka i istraživanje. Takođe, na Međuvladinoj Konferenciji Crne Gore i Evropske unije održanoj 15. IV 2013. otvoreno je i privremeno zatvoreno pregovaračko poglavlje 26. Obrazovanje i kultura.
Aktivnost 2 Implementacija Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju	Vlada, Skupština, MVPEI	-Godišnje izvještavanje o izvršenim obavezama koje proizilaze iz Sporazuma -Nastavak izrade Kvartalnih izvještaja o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja EU, koji Vlada dostavlja Skupštini na uvid* -Izvještavanje u cilju sačinjavanja Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore** -Učešće u radnim tijelima formiranim u okviru dijaloga o pridruživanju po SSP	2013-14.	*Vlada je 1. VIII 2013. usvojila XXXII Kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja EU. **Crna Gora izrađuje dva puta godišnje Prilog za izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore u izveštajnom periodu. Prvi Prilog izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2013 za period 1. IX 2012.- 25. IV 2013. usvojen je 26. aprila 2013. Drugi Prilog za Izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore usvojen je 1. avgusta 2013.
Aktivnost 3 Program pristupanja Crne Gore 2014 – 2018.	Vlada, MVPEI	-Izrada i usvajanje Programa pristupanja Crne Gore 2014 - 2018*	2013 -14.	*Započete su pripreme za izradu Programa pristupanja Crne Gore 2014-2018, kao najvažnijeg strateškog dokumenta u procesu evropske integracije. Uspostavljena je metodologija izrade, a sve strukture koje su uključene u njegovu izradu su u međuvremenu obučene za što efikasniji rad na njemu. Planirano je da program pristupanja Crne Gore bude završen u IV kvartalu 2013.
Aktivnost 4 Izrada sveobuhvatne analize potreba u pogledu zakonskih, tehničkih, kadrovskih i infrastrukturnih zahtjeva i njihovih troškova radi usaglašavanja s relevantnim dijelovima	Vlada, MUP, Policijska akad, MP, MVPEI, MF,	-Uspostavljanje plana kratkoročnih i dugoročnih mjera i aktivnosti u procesu pristupanja Crne Gore EU, u nadzoru spoljnih granica u skladu Šengenskom pravnom tekovinom u smislu efikasnijeg upravljanja granicom, budućim	Maj 2014.	

šengenske pravne tekovine do pristupanja EU, kao i radi pristupanja Šengenu		spoljnim granicama EU, kada su u pitanju nezakonite migracije, trgovina ljudima i svi drugi oblici prekograničnog kriminala i asimetričnih prijetnji. -Angažovanje eksperata EU –izrada analiza -Obrazovanje međuresorskog radnog tima za izradu Šengenskog akcionog plana		
<b>1.2. Cilj</b> <b>Jačanje odnosa sa susjedima i saradnja sa regionalnim i međunarodnim organizacijama</b>	<b>Vlada, MVPEI</b>			
<b>1.2.1. Jačanje saradnje sa susjedima</b>				
Aktivnost 1 Dalje unapređenje saradnje sa susjednim državama	Vlada, MVPEI, MO	-Intenziviranje sveukupnih bilateralnih odnosa i posjeta na visokom nivou -Nastavak saradnje u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija -Zajedničko učešće u regionalnim projektima, obukama i vježbama -Izrada i realizacija Godišnjih planova bilateralne saradnje -Jačanje ugovorne baze -Nastavak saradnje u oblasti pravosuđa -Jačanje ekonomske saradnje -Nastavak saradnje u oblasti odbrane	2013-14.	
Aktivnost 2 Unapređenje saradnje sa Republikom Albanijom	Vlada, MVPEI	-Formiranje mješovitog crnogorsko-albanskog komiteta za ekonomsku saradnju -Nastavak aktivnosti na jačanju ugovorne baze* -Nastavak i jačanje saradnje u oblasti saobraćaja i putne infrastrukture** -Nastavak saradnje u oblasti unutrašnjih poslova posebno u dijelu zajedničke kontrole granica i borbe protiv organizovanog kriminala -Saradnja u oblasti zaštite životne sredine i turizma -Nastavak saradnje na projektima finansiranim sredstvima IPA (CBC)	2013-14.	<i>*U proceduri usaglašavanja: Sporazum o saradnji i uzajamnoj pomoći u slučaju prirodnih i drugih katastrofa; Sporazum o razgraničenju epikontinentalnog pojasa, Sporazum u oblasti zdravstva, Sporazum o recipročnom priznavanju vozačkih dozvola i nastavak aktivnosti na potpisivanju memoranduma o razumijevanju u oblasti poljoprivrede, Program kulturne saradnje za period 2012-2015, Memorandum o razumijevanju između Kancelarije za zaštitu od zračenja Republike Albanije i Agencije za zaštitu životne sredine Crne Gore, Memorandum o razumijevanju i saradnji na polju informatičkih tehnologija i komunikacije. **Realizacija zaključka Vlade od 13. juna 2013. o saradnji resornih ministarstava u cilju preciziranja dinamike izvođenja</i>

		-Saradnja u cilju unapređenja prava crnogorske manjine i njihovog autentičnog predstavljanja u institucijama -Nastavak aktivnosti u projektima u oblasti energetike (IAP/TAP)***		radova na putu Plav-Podgorica preko teritorije Albanije i eventualnoj finansijskoj participaciji crnogorske strane. ***23. maja 2013. potpisan Memorandum o saradnji u realizaciji projekata Transjadranski gasovod i IAP (Jonsko-jadranski gasovod), koji su pored crnogorskog mvpei potpisali i ministri vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, Albanije i Hrvatske.
Aktivnost 3 Unapređenje saradnje sa Bosnom i Hercegovinom	Vlada, MVPEI	-Potpisivanje Sporazuma o granici* -Jačanje ugovorne baze** -Implementacija plana bilateralne saradnje u oblasti odbrane za 2013/14. -Jačanje saradnje u oblasti unutrašnjih poslova i pravosuđa*** -Nastavak aktivnosti na realizaciji projekta izgradnje Jadransko-jonskog autoputa, pruge Nikšić-Čapljina (traženje finansijskih sredstava za studiju izvodljivosti), izrada glavnog projekta rekonstrukcija dijela puta Foča-Plužine -Saradnja u oblasti energetike**** -Nastavak aktivnosti na uspostavljanju efikasnijeg jedinstvenog graničnog režima raftinga na Tari i potpisivanje Protokola -Nastavak implementacije zajedničkih projekata naučne i tehnološke saradnje za period 2012/2013. -Nastavak realizacije Prekograničnog programa CG i BiH za 2007-2013. i realizacija projekata sredstvima IPA-e	2013-14.	*Usaglašena granična linija. Potpisivanje sporazuma planirano do kraja 2013. **Potpisivanje Memoranduma o saradnji na planu evropskih integracija i evroatlantskih integracija, Protokola o prekograničnom nadzoru dvije Vlade, Protokola o saradnji u oblasti forenzičkih ispitivanja i vještačenja dva MUP-a, Sporazum o uzajamnom podsticanju i zaštiti investicija (parafiran 2011), Potpisivanje sporazuma o socijalnom osiguranju, Sporazuma u oblasti zdravstva i medicinskih nauka, Sporazuma o uzajamnom priznanju sertifikata za poljoprivredne proizvode, potpisivanje Memoranduma o saradnji u oblasti vazdušnog saobraćaja. ****Potpisan Memorandum o saradnji u realizaciji projekata TAP i IAP u Tirani 23. maja 2013. (potpisnice: Crna Gora, Bosna i Hercegovina, Republika Albanija i Republika Hrvatska).
Aktivnost 4 Unapređenje saradnje sa Republikom Srbijom	Vlada, MVPEI	-Realizacija inicijative o održavanju zajedničkih sjednica vlada dvije države, u cilju jačanja međudržavne saradnje -Implementacija plana bilateralne saradnje u oblasti odbrane za 2013/14. -Nastavak aktivnosti na jačanju ekonomske saradnje, prije svega kroz rad Međuvladine komisije za ekonomsku i trgovinsku saradnju* -Intenziviranje saradnje na planu evropskih integracija**	2013-14.	*Prvo zasjedanje Međuvladine komisije biće održano tokom oktobra 2013. **Započele aktivnosti na usaglašavanju Sporazuma dvije vlade u kontekstu pristupanja EU ***Inicijalni sastanak nadležnih službi održan 3. septembra 2013. ****Zaključena su četiri međudržavna ugovora: Sporazum o konzularnoj zaštiti, Sporazum o readmisiji i prateći Protokol, Memorandum o saradnju u oblasti održivog razvoja i Protokol o saradnji policija za turističku sezonu 2013.

		<p>-Nastavak aktivnosti na realizaciji inicijative o formiranju zajedničkih mješovitih istražno-policijskih timova***</p> <p>-Nastavak radne komunikacije u cilju međudržavnog razgraničenja</p> <p>-Jačanje ugovorne baze****</p> <p>-Dalja afirmacija ideje o zajedničkom nastupu na trećim tržištima</p> <p>-Snaženje saradnje na valorizaciji potencijala Luke Bar, modernizaciji pruge Beograd – Bar, te izgradnji autoputa Bar - Boljari</p> <p>-Nastavak realizacije zajedničkih projekata finansiranih iz IPA-e (CBC)</p>		
Aktivnost 5 Unapređenje saradnje sa Republikom Hrvatskom	Vlada, MVPEI	<p>-Nastavak saradnje u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija*</p> <p>-Nastavak razgovora o razgraničenju-Prevlaka**</p> <p>-Nastavak korišćenja znanja i iskustava Centra izvrsnosti pri mvpei Republike Hrvatske</p> <p>-Jačanje ugovorne baze***</p> <p>-Potpisivanje Plana saradnje u oblasti odbrane za 2013/14, dalja saradnja u Avganistanu i nastavak školovanja crnogorskih vojnih kadrova na Hrvatskom vojnom učilištu</p> <p>-Uspostavljanje saradnje u dijelu povećanja efikasnosti pravosudnog sistema</p> <p>-Formiranje Mješovitog odbora za sprovođenje Sporazuma o međusobnoj zaštiti manjina</p> <p>-Snaženje prekogranične saradnje i razmjena znanja u oblasti IPA-e</p> <p>-Nastavak aktivnosti na unapređenju ekonomske saradnje kroz saradnju sa Savjetom za ekonomsku saradnju</p> <p>-Potpisivanje Programa saradnje u oblasti kulture</p>	2013-14.	<p>*Formiranje Zajedničke komisije na osnovu Ugovora o evroatlantskom partnerstvu potpisanog prilikom prve zvanične posjete dva mvp.</p> <p>**Povodom usaglašavanja tekstova Sporazuma o uspostavljanju pograničnog režima i Sporazuma o graničnim prelazima, održane su sastanci dvije ekspertske delegacije 14.02.2013. u Zagrebu, 18.04.2013. u Podgorici i 22. 05.2013. u Zagrebu. Crnogorska strana je, 16. maja 2013, uručila nacrt bilateralnog sporazuma o rješavanju pitanja granice na moru i kopnu u području Prevlake.</p> <p>***Potpisivanje Sporazuma o međusobnoj zaštiti i podsticanju investicija; potpisivanje Sporazuma o međunarodno pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, Sporazuma o uzajamnoj zaštiti i razmjeni tajnih podataka, Sporazuma o uzajamnom priznavanju uvjerenja o osposobljenosti pomoraca i Sporazuma o saradnji u oblasti traganja i spašavanja na moru i Sporazuma o saradnji u oblasti zaštite životne sredine, Sporazuma o regulisanju pograničnog režima</p>
Aktivnost 6 Unapređenje saradnje sa Republikom Kosovom	Vlada, MVPEI	<p>-Jačanje saradnje na planu evropskih integracija-usaglašavanje Sporazuma o saradnji u oblasti EU integracija</p> <p>-Saradnja i podrška Kosovu u okviru regionalnih</p>	2013-14.	<p>*Stalni otpravnik poslova Crne Gore u Republici Kosovo je stupio na dužnost 22. septembra ove godine. Kosovska strana informisala (11. septembra) o namjeri otvaranja DKP u Cmoj Gori.</p> <p>**Cma Gora i Kosovo ušle su u završnu fazu identifikacije granične</p>



		<p>inicijativa i procesa</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Stavljanje u funkciju novootvorenog DKP na Kosovu *</li> <li>-Završetak aktivnosti na identifikaciji granične linije**</li> <li>-Implementacija plana bilateralne saradnje u oblasti odbrane za 2013/14</li> <li>-Nastavak komunikacije sa ciljem punog priznanja crnogorske manjine na Kosovu i njenog autentičnog predstavljanja u kosovskim institucijama</li> <li>-Nastavak saradnje u cilju stvaranja uslova za održivi povratak raseljenih lica iz Crne Gore na Kosovo</li> <li>-Nastavak aktivnosti na jačanju ugovorne baze*** i ekonomske saradnje</li> </ul>	<p>linije i očekuje se skori početak aktivnosti na formulisanju Ugovora o protezanju državne granice</p> <p>***Sporazum o saradnji u oblasti kulture, Sporazum o ekonomskoj saradnji, Sporazum o saradnji u oblasti turizma su usaglašeni i spremni za potpisivanje. U toku pregovori o zaključivanju seta sporazuma o pravosudnoj saradnji (uzajamnoj pomoći u krivičnim stvarima, međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima i izručenju).</p>
<p>Aktivnost 7</p> <p>Unapređenje saradnje sa Republikom Italijom</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Okončanje procedure ratifikacije Sporazuma o strateškoj saradnji i formiranje Zajedničkog komiteta za njegovu realizaciju</li> <li>-Nastavak saradnje na planu evropskih i evroatlantskih integracija</li> <li>-Nastavak saradnje u oblasti odbrane</li> <li>-Snaženje saradnje u oblasti pravde, a na liniji implementacije Ugovora o olakšanju primjene Evropske konvencije o ekstradiciji i Ugovora o olakšanju primjene Evropske konvencije o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima, potpisanih 25. jula 2013.</li> <li>-Jačanje ugovorne baze*</li> <li>-Implementacija projekta energetskog povezivanja Crne Gore i Italije, izgradnje podmorskog kabla od Tivta do Peskare</li> <li>-Učvršćivanje ekonomskog partnerstva, u skladu sa Deklaracijom o konstitutivnom zajedničkom Savjetu za ekonomske odnose između Crne Gore i Italije, potpisanom 16. 9. 2013. **</li> </ul>	<p>2013-14.</p> <p>*Očekuje se potpisivanje Sporazuma o prevozu putnika i tereta u međunarodnom drumskom saobraćaju; Sporazuma o traganju i spasavanju; Sporazuma u oblasti obrazovanja i kulture; Memoranduma o razumijevanju između dva ministarstva zdravlja o saradnji iz oblasti zdravlja i medicinskih nauka; Sporazuma između regije Friuli Venecija Đulija i Crne Gore; Protokola o implementaciji Sporazuma o readmisiji; Memoranduma o razumijevanju iz oblasti kodifikacije</p> <p>**Nastavak realizacije Ugovora o izvozu Fiatovih automobila proizvedenih u kragujevačkoj fabrici preko Luke Bar; preduzimanje aktivnosti u cilju otvaranja predstavništva Konfindustrije u CG</p>

		-Intenziviranje saradnje na planu nauke, u skladu sa Sporazumom o naučnoj i tehnološkoj saradnji, potpisanim 26. 9. 2013. i Sporazumom o naučnoj saradnji između Ministarstva nauke CG i Nacionalnog savjeta za istraživanja Italije i Programom saradnje za Sporazum o naučnoj saradnji potpisanim 4.7.2013.		
Aktivnost 8 Unapređenje saradnje sa Republikom Makedonijom	Vlada, MVPEI	-Implementacija Memoranduma o evropskim integracijama* -Jačanje ugovorne baze** -Jačanje saradnje u oblasti pravosuđa -Implementacija Godišnjeg plana saradnje u oblasti odbrane i školovanje vojnih pitomaca na bazi reciprociteta u akademskoj 2013/2014. godini -Intenziviranje saradnje u oblasti unutrašnjih poslova -Jačanje saradnje u oblasti kulture, prosvjete i nauke -Nastavak aktivnosti na unapređenju ekonomske saradnje kroz rad Mješovite komisije za ekonomsku saradnju ***	2013-14.	<i>*Na osnovu Sporazuma o saradnji u kontekstu približavanja i pristupanja EU dvije vlade koji je potpisan oktobra 2011, predviđeno je formiranje mješovite komisije i drugih radnih tijela **Potpisivanje Ugovora o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima i Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima; Sporazuma o saradnji direkcija za zaštitu povjerljivih informacija, Sporazuma o recipročnoj zaštiti manjina, Sporazum o saradnji u oblasti sporta, Sporazum o kolokaciji diplomatskih predstavništava ***Sastanak Mješovite komisije za ekonomsku saradnju planiran za prvu polovinu 2014.</i>
Aktivnost 9 Unapređenje saradnje sa Republikom Slovenijom	Vlada, MVPEI	-Nastavak saradnje u oblasti evropskih integracija -Nastavak saradnje sa Ambasadom Slovenije kao kontakt ambasadom NATO-a za Crnu Goru (vidi 1.1.1) -Implementacija plana bilateralne saradnje u oblasti odbrane za 2013/14. -Nastavak realizacije Programa međunarodne razvojne saradnje za 2011-2012, i zaključivanje Programa razvojne saradnje za 2013-2015. -Unapređenje saradnje u oblasti odbrane i sprovođenje aktivnosti predviđenih Planom bilateralne saradnje između dva ministarstva odbrane za 2013* -Nastavak saradnje u oblasti ekonomije, energetike, poljoprivrede i turizma	2013-14.	<i>*Potpisan 21. januara 2013.</i>

### 1.2.2. Regionalne organizacije i inicijative

<p>Aktivnost 1 Predsjedavanje Crne Gore Američko-jadranskom poveljom (jun-januar 2013)</p>	<p>Vlada, MVPEI, MO</p>	<p>-Redovni sastanci Partnerske komisije A5 u formatu ministara vanjskih poslova i ministara odbrane, kao i sastanci političkih direktora ministarstava vanjskih poslova i ministarstava odbrane* -Saradnja A5 sa zemljama Američko-baltičke povelje ** -Implementacija Rezolucije 1325 Savjeta bezbjednosti UN – Žene, mir i bezbjednost: *** -Sastanci Načelnika Generalštabova zemalja članica A5 -Održavanje 6. Seminara o javnoj diplomatiji**** -Studijska posjeta sa ciljem upoznavanja sa najboljim praksama u implementaciji partnerskog cilja: „Stabilizacija i rekonstrukcija–interresorna saradnja”, uz pomoć NATO kontakt Ambasade Slovenije*****</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Održan sastanak političkih direktora MVP u julu 2013.g u Podgorici, kao i sastanak političkih direktora MO u septembru, takođe u Podgorici. Sastanak u formatu ministara vanjskih poslova biće održan u decembru 2013. godine, dok će sastanak ministara odbrane biti održan u oktobru. **Sastanak ministara vanjskih poslova zemalja A5 održan u Njujorku, na marginama Generalne skupštine UN-a uz prisustvo partnera Srbije, Kosovo i Gruzije. Na sastanku dogovorena konkretna saradnja između dvije Povelje kao i nastavak zajedničkih sastanaka i aktivnosti. ***U septembru 2013, u saradnji sa NATO, održan seminar “Uloga žena u izgradnji integriteta i promocije dobre prakse u odbrambenom i bezbjednosnom sektoru, iskustva zemalja JIE”. ****Cilj seminara: razmjena iskustava država članica Jadranske povelje u oblasti javnog dijaloga iz ugla nadležnih ministarstava i nevladinih organizacija država A5, kao i saradnje između ministarstava i NVO sektora u tom pogledu. *****Planirana posjeta Ljubljani u novembru 2013.</p>
<p>Aktivnost 2 Aktivno učešće Crne Gore u radu regionalnih organizacija i inicijativa</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Redovno učešće u radu regionalnih inicijativa (CEI, JJI, SEECP, RCC, BSEC, RACVIAC, SELEC, SEECH, SEDM, MARRI, Unija za Mediteran)* -Dalje aktivnosti na povezivanju EU i Jadransko-jonskog regiona (rad na pripremi Strategije EU za Jadransko-jonski makroregion) -Dalji doprinos implementaciji Strategije EU za region Dunava -Nastavak učešće na aktivnostima u organizaciji RACVIAC-a -Nastavak saradnje u okviru A5, SEDM, SEECP, SEECH, RCC -Organizovanje ministarskog sastanka u okviru SEDM -Nastavak aktivnosti u okviru ADRION (saradnja momarica u okviru Jadransko-jonske inicijative), -Organizovanje WEBADIC konferencije</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Aktivnom ulogom u regionalnim inicijativama, Crna Gora ima za cilj da doprinese svom trajnom pozicioniranju na evropskoj mapi, kroz kontinuirano unapređivanje konstruktivnog regionalnog dijaloga i promociji zajedničkih vrijednosti zasnovanih na evropskim principima i standardima. Učešćem u radu regionalnih inicijativa, Crna Gora doprinosi definisanju programskih prioriteta i aktivnosti regionalnih inicijativa s ciljem jačanja odgovornosti, transparentnosti i kompetentnosti na svim nivoima.</p>

		-Učešće u radu SEEMIC inicijative		
Aktivnost 3 Jačanje inicijative „Zapadnobalkanska šestorka +1“ (WB6+1)*	Vlada, MVPEI	-Intenziviranje saradnje u okviru Inicijative WB6+1 -Održavanje redovnih sastanaka premijera i šefova diplomatija, na kojima učestvuju Komesar EU za proširenje i politiku dobrosusjedstva i Generalni sekretar RCC-a -Saradnja u oblasti evropskih integracija, infrastrukture, privrede, nauke, finansija itd**	2013-14.	*Crna Gora je inicirala novi koncept regionalne saradnje (WB6+2) koji ima za cilj bržu evropsku integraciju zemalja Zapadnog Balkana, kao i unapređenje regionalne saradnje u oblastim vladavine prava, ekonomije, finansija, infrastrukture itd. Održan ministarski sastanak WB6 na marginama Generalne skupštine UN 26. septembra o.g. **Ublažavanje negativnih efekata krize i stabilnost regionalnog tržišta, energetika, integrisan nastup prema fondovima za puteve od regionalnog značaja, sistem međusobnog platnog prometa u skladu sa Single Euro Payment Area, kvalitetnija zaštita manjina, saradnja i umrežavanje naučnika i naučnih institucija, mobilnost studenata, zapadnobalkanski model socijalne zaštite, zaštita životne sredine, ohrabrivanje parlamentarne diplomatije iz pozicije predstavnika izvršnih vlasti, borba protiv i prevencija elementarnih nepogoda, decentralizacija vlasti, prekogranična saradnja, inter-regionalna saradnja (sa V4, Nordijskim savjetom ministara, Beneluksom), jačanje prisustva, uticaja i rejtinga zemlja u međunarodnim okvirima.
<b>1.2.3. Saradnja sa međunarodnim organizacijama</b>				
Aktivnost 1 Jačanje prisustva u radu UN	Vlada, MVPEI	-Jačanje vidljivosti u sistemu UN -Aktivno učešće u radu Savjeta za ljudska prava (2013-2015). -Članstvo i učešće u radu Savjeta UN za ljudska prava* -Saradnja sa UN agencijama u Crnoj Gori** -Nastavak izgradnje eko zgrade u Podgorici***	2013-14.	*Glavni prioriteti članstva su učešće u radu GA Trećem komitetu, saradnja sa nadležnim ugovornim telima sistema i posebnih procedura-redovno izveštavanje i sprovođenje preporuka, unapređenje UPR mehanizma-univerzalnost procesa i praćenje sprovođenja preporuka UPR, implementacija svih međunarodnih pravnih standarda za promociju i zaštitu svih ljudskih prava i sloboda, podrška inicijativama koje imaju za cilj podsticanje ugovornim telima sistem i podršku za rad OHCHR. **Integrisani program saradnje UN i Crne Gore obuhvata aktivnosti 5 stalnih (UNDP, UNICEF, UNHCR, IOM, WHO) i 7 nerezidentnih agencija/programa I fondova (UNECE, IAEA, UNIDO, FAO, UNEP, UNESCO, UN Women). Osim navedenih, Crna Gora saraduje i sa drugim UN agencijama koje nisu dio integrisanog programa Delivering as One. ***U eko zgradi će biti smještene sve UN institucije u Crnoj Gori.
Aktivnost 2 Implementacija aktivnosti iz Akcionog plana za saradnju Crne Gore i Savjeta Evrope	Vlada, MVPEI	-Potpisivanje i ratifikacija protokola i konvencija Savjeta Evrope* -Sprovođenje aktivnosti u pravcu unapređenja zaštite ljudskih prava i jačanja vladavine prava	2013-14.	*Ukupno ratifikovano 86 konvencija. U planu je potpisivanje Protokola 15 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, ratifikacija MEDICRIME konvencija (Konvencija SE o falsifikovanju medicinskih proizvoda i sličnim krivičnim djelima koja ugrožavaju javno zdravlje) i Revidiranu Evropsku konvenciju o

		<p>kroz dalji rad na reformi pravosudnog sistema, implementaciju Evropske konvencije o ljudskim pravima i drugih konvencija SE, usvajanje zakona usklađenih sa evropskim standardima i njihovu efikasnu primjenu**</p> <p>-Koordinacija i praćenje implementacije preporuka iz izvještaja monitoring delegacija SE***</p> <p>-Nastavak saradnje sa Venecijanskom komisijom, evaluacionim komisijama i parcijalnim ugovorima SE, uz redovno i aktivno učešće predstavnika CG u njihovom radu ****</p> <p>-Saradnja sa Razvojnou bankom SE (organizovanje posjeta na najvišem nivou, projektno-orientisana saradnja, redovno učešće na sastancima Upravnog odbora i Administrativnog savjeta banke)*****</p> <p>-Obuke, seminari i sekundiranje sudija i advokata za rad u Evropskom Sudu za ljudska prava</p>		<p>usvajanju djece.</p> <p>**Praćenje aktivnosti koje se sprovode u okviru crnogorskog predsjedavanja »Dekadom inkluzije Roma« (od juna 2013.). Implementacija Strategije za borbu protiv trgovine ljudima 2012 – 2018, Strategije za unapređenje položaja kvaliteta života LGBT osoba 2013-2018 (usvojena maja 2013.), nastavak aktivnosti u pravcu postizanja rodne ravnopravnosti na liniji usvojenog Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (januar 2013.) sa Programom sprovođenja 2013-2014.</p> <p>***Koizvjestioci PSSE za Crnu Goru boravili su u radnoj posjeti CG 8-10. jula 2013. Očekuje se dostavljanje Izvještaja PSSE o ispunjenju obaveza Crne Gore.</p> <p>****Implementacija preporuka CPT, MONEYVAL, GRECO, GRETA, ECRI, Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i drugih monitoring mehanizama SE.</p> <p>*****Realizacija projekta podrške predškolskoj infrastrukturi (izgradnja 4 nova vrtića u Crnoj Gori) za koji je Razvojna banka SE odobrila kredit u iznosu od 10 miliona eura; mogući projekti u oblasti zdravstva i rekonstrukcije zatvorskih jedinica.</p>
Aktivnost 3 Nastavak saradnje sa OEBS	Vlada, MVPEI	<p>-Nastavak saradnje sa institucijama OEBS i Misijom OEBS u Crnoj Gori - prisustvo predstavnika Crne Gore u institucijama OEBS-a*</p> <p>-Nastavak realizacije projekata u skladu sa planom rada Vlade Crne Gore i Misije OEBS u Crnoj Gori (pravosuđe, policija, vladavina prava, efikasnost lokalnih vlasti i Parlamenta, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, dalja realizacija MONDEM programa i programa međuagencijske saradnje prilikom implementacije politike integrisanog upravljanja granicom)</p> <p>-Šestomesečno predsjedavanje Crne Gore Članom IV**</p> <p>-Organizacija 52. sastanka Subregionalne konsultativne komisije***</p> <p>-Održavanje jesenjeg zasijedanja PS OEBS u Budvi od 13-15. oktobra 2013.</p>	2013-14.	<p>*Nastavak aktivnosti Misije u cilju podrške državnim organima u ispunjavanju obaveza i normi OEBS-a, koje se velikim dijelom preklapaju sa standardima EU.</p> <p>**Sporazum o subregionalnoj kontroli naoružanja, Član IV, Aneks 1-B, Dejtonskog sporazuma, čije su članice Srbija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Crna Gora, predstavlja jedan od ključnih mehanizama za očuvanje i unapređenje bezbjednosti i stabilnosti u regionu. Sporazum je značajan za dalje jačanje međusobnog povjerenja, regionalne saradnje i evro-atlantskih integracija. Cilj Sporazuma je postizanje uravnoteženog i stabilnog nivoa oružanih snaga između ugovornih strana na način koji definiše brojčana ograničenja u pet kategorija konvencionalnog naoružanja. Sporazum će do kraja 2014. preći u vlasništvo država članica. Mapa puta, predviđeno je i formalno zatvaranje Kancelarije ličnog predstavnika za septembar 2015.</p> <p>***Na sastanku će biti usvojena Odluka o ukidanju funkcije ličnog izaslanika predsjedavajućeg OEBS za Član IV.</p>

## II VLADAVINA PRAVA

<b>2.1. Cilj</b> <b>Jačanje vladavine prava</b>		<b>Vlada, MP, Sudovi Tužilaštvo</b>		
<b>2.1.1. REFORMA PRAVOSUĐA</b>				
Aktivnost 1 Jačanje nezavisnosti, samostalnosti i odgovornosti pravosuđa	MP	-Donošenje Strategije reforme pravosuđa 2013-2018 i Akcionog plana za sprovođenje strategije -Izmjene Zakona o sudovima u skladu sa izmjenama Ustava -Izmjene Zakona o sudskom savjetu u skladu sa izmjenama Ustava i uspostavljanje Sudskog savjeta u skladu sa izmjenama Ustava -Izmjene Zakona o državnom tužilaštvu u skladu sa izmjenama Ustava i uspostavljanje Tužilačkog savjeta u skladu sa izmjenama Ustava -Izmjene zakona o Ustavnom sudu u skladu sa izmjenama Ustava -Jačanje sistema disciplinske odgovornosti sudija i tužilaca; Izrada ekspertize modela disciplinske odgovornosti	2013-14.	<i>U cilju usklađivanja sa Amandmanima na Ustav Crne Gore, u Skupštini su 24. septembra 2013. usvojeni Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom savjetu, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužilaštvu i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Ustavnom sudu. <b>Otpočeće procedura za izbor Vrhovnog državnog tužioca, članova Sudskog i Tužilačkog savjeta i sudija Ustavnog suda. Rad na ovim zakonima i unaprijeđenje rješenja sa ciljem jačanja nezavisnosti, samostalnosti i nepristrasnosti pravosudnog sistema biće nastavljen i u narednom periodu u skladu sa predviđenom dinamikom iz Akcionog plana za poglavlje 23 Pravosuđe i temeljna prava.</b> Zakonom o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika koji je usvojen u julu 2013. godine, propisano je krivično djelo ometanje pravde, što će umnogome doprinijeti jačanju interne samostalnosti nosilaca pravosudne funkcije</i>
Aktivnost 2 Jačanje efikasnosti pravosuđa	Vlada, MP, Vrhovni sud, Državni tužilac, Sudski i tužilački savjet	-Implementacija Plana racionalizacije pravosudne mreže 2013-2015* -Dalje smanjenje broja zaostalih sudskih predmeta -Implementacija Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku -Izmjene Zakon o prekršajima u skladu sa izmjenama Ustava -Izrada informacije o rezultatima primjene Zakona o prekršajima i Kadrovske analize organa za prekršaje** -Dalja implementacija Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku; Jačanje kapaciteta pravosudnih organa za sprovođenje Zakona; Edukacija o primjeni zakona***	2013-14.	<i>*Vlada u junu 2013. usvojila Plan racionalizacije za period 2013-2015. Racionalizacija pravosudne mreže biće sprovedena u dvije faze: period od 2013-2015. i period od 2015-2019. U skladu sa zaključcima usvojene Analize za potrebe racionalizacije pravosudne mreže u februaru 2013, racionalizacija postojeće mreže sudova treba da obuhvati kako normativne tako i institucionalne promjene. U narednom periodu planirano je spajanje dva specijalizovana odjeljenja pri višim sudovima u jedan u cilju centralizacije nadležnosti za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina pri specijalizovanom odjeljenju u Višem sudu u Podgorici, i promjena organizacije specijalizovanog odjeljenja tužilaštva za borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, tako što će se formirati posebno državno tužilaštvo.</i>

		<p>-Dalje jačanje notarijata u Crnoj Gori u skladu sa iskustvima dosadašnje primjene i opredjeljenjem da se ostavinski postupci od strane osnovnih sudova prenesu na notare****</p> <p>-Dalja implementacija Zakona o javnim izvršiteljima-Početak rada prvih javnih izvršitelja u Crnoj Gori</p> <p>-Implementacija i dalji razvoj Pravosudnog informacionog sistema (PRIS)</p>		<p><i>**Ova mjera je predviđena Planom racionalizacije pravosudne mreže 2013-2015 koji obuhvata i racionalizaciju organa za prekršaje</i></p> <p><i>***Realizacija ove mjere se ostvaruje kroz projekat "Pravda za djecu" IPA 2011 UNICEF</i></p> <p><i>****Donošenje izmjena i dopuna Zakona o vanpamičnom postupku u 2014. i donošenje izmjena i dopuna Zakona o notarima</i></p>
Aktivnost 3 Jačanje dostupnosti pravosudnih organa– pristup pravdi	MP, Vrhovni sud, Državni tužilac, Sudski i tužilački savjet, Skupština	<p>-Dalja implementacija Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći: edukacija o primjeni ZBPP, izrada godišnjih analiza odobrenih slučajeva besplatne pravne pomoći i potrebnih sredstava za finasiranje na godišnjem nivou*</p> <p>-Podizanje svijesti građana o pravu na besplatnu pravnu pomoć i načinu ostvarivanja</p> <p>-Unaprjeđenje infrastrukture službi za besplatnu pravnu pomoć**</p> <p>-Donošenje Zakona o naknadi štete žrtvama teških krivičnih djela***</p>	2013-14.	<p><i>*Zakon se primjenjuje od 1. januara 2012.</i></p> <p><i>**Ova mjera će se realizovati uz pomoć UNDP, Vlade Kraljevine Norveške kroz projekat "Poboljšanje efikasnosti pravosuđa i pristupa pravdi kroz primjenu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći i unaprjeđenje posredovanja.</i></p> <p><i>***Zakonom će se urediti pravo na novčanu naknadu štete žrtvama krivičnih djela, uslovi i postupak za ostvarivanje prava na naknadu, nadležni organi u postupku odlučivanja o pravu na naknadu, organi i postupak koji se primjenjuje u prekograničnim slučajevima.</i></p>
Aktivnost 4 Jačanje transparentnosti i javnog povjerenja u pravosuđe	MP, Sudovi, Tužilaštvo	<p>-Nastavak aktivnosti na jačanju javnog povjerenja u pravosuđe</p> <p>-Izdavanje godišnjih izvještaja o radu</p> <p>-Redovne konferencije za štampu</p> <p>-Objavljivanje presuda</p> <p>-Informisanje javnosti putem web sajta</p>	2013-14.	
Aktivnost 5 Jačanje međunarodne i regionalne pravosudne saradnje	MP, MUP, Sudovi, Tužilaštvo, Skupština	<p>Implementacija Zakona o izmjenama i dopunama zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima; Edukacija o primjeni ovog zakona *</p> <p>-Usvajanje Zakona o međunarodnom privatnom pravu**</p> <p>-Izrada plana edukacije nosilaca pravosudnih funkcija, Ministarstva pravde i službenika Uprave policije o pozitivnim propisima iz oblasti međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima</p>	2013-14.	<p><i>*Skupština u julu 2013. usvojila Zakon o izmjenama i dopunama zakona o MPP u krivičnim stvarima.</i></p> <p><i>**Zakon je trenutno u skupštinskoj proceduri</i></p> <p><i>***Mjera se odnosi se na Ugovor sa Evropskom jedinicom za pravosudnu saradnju <b>EUROJUST</b>, Ugovor o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima kao i Ugovor o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima <b>sa Republikom Makedonijom</b>, Ugovora između Crne Gore i <b>Republike Hrvatske</b> o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, set ugovora iz oblasti pravosudne saradnje u krivičnim stvarima sa <b>Republikom Kosovo</b>, Ugovora o međusobnoj pravnoj pomoći u</i></p>

		koji obuhvata obuke o odredbama međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, odredbama multilateralnih i bilateralnih ugovora; sprovođenje edukacije na osnovu Plana -Nastavak aktivnosti u cilju zaključenja niza Ugovora iz oblasti pravosudne saradnje***		<i>krivičnim stvarima, izručenju i međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima sa <b>Republikom Turskom</b>.</i>
Aktivnost 6 Alternativno rješavanje sporova	Centar za posredovanje	-Implementacija Zakona o izmjenama i dopunama zakona o posredovanju -Nastavak edukacije i specijalizacije posrednika -Dalja promocija instituta posredovanja kao alternativnog načina rješavanja sporova -Vođenje evidencije o postupcima posredovanja i obukama iz oblasti posredovanja -Dalje unaprijeđenje međunarodne i regionalne saradnje	2013-14.	
Aktivnost 7 Jačanje profesionalnosti u pravosuđu - edukacija u pravosudnim organima	MP, Sudski savjet, Tužilački savjet, Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije	-Dalja implementacija Zakona o edukaciji u pravosudnim organima -Izrada analize budžetskih sredstava potrebnih Centru za finansiranje inicijalne i kontinuirane edukacije, sa preporukama o budućem modelu organizacije i funkcionisanja Centra* -Nastavak edukacije nosilaca pravosudne funkcije o primjeni članova Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, aktuelnoj praksi Evropskog suda za ljudska prava kao i o pravu Evropske Unije -Nastavak saradnje Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije sa Evropskim institutom za javnu upravu – Centar za sudije i pravnike EIPA Luksemburg -Saradnja sa Centrom za demokratiju i ljudska prava CEDEM i AIRE Centrom iz Londona -Nastavak saradnje Centra sa njemačkom fondacijom za međunarodnu pravnu saradnju / IRZ Fondacijom -Saradnja sa Ambasdom SAD u Crnoj Gori	2013-14.	<i>*Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije dana 6.06.2013. jednoglasno primljen za posmatrača u Evropskoj mreži za pravosudnu obuku. To je odlučeno na 16 Generalnoj skupštini Evropske mreže za pravosudnu obuku koja se održala 6 i 7. juna 2013. u Dublinu, u okviru Irskog predsjedavanja Evropskom unijom.</i>



		<p>-Saradnja sa Misijom OEBS u Crnoj Gori</p> <p>-Saradnja sa Kancelarijom UNICEF - sprovođenje aktivnosti edukacije vezanih za projekat EU »Justice for Children« IPA 2011</p> <p>-Saradnja sa EBRD i IDLO iz Rima</p> <p>-Sprovođenje IPA Projekta 2012-2013 »EU Support to the Rule of Law« EU ROL/Justice and Home Affairs</p>		
<b>2.1.2. REFORMA ZATVORSKOG SISTEMA</b>				
<p>Aktivnost 1</p> <p>Poboljšanje zatvorskog sistema; unapređenje sistema alternativnih sankcija</p>	<p>MP,</p> <p>Zavod za izvršenje krivičnih sankcija</p>	<p>-Implementacija IPA 2011 projekta »Podrška reformi sistema izvršenja krivičnih sankcija u Crnoj Gori«*</p> <p>-Donošenje Zakona o izvršenju kazni zatvora</p> <p>-Edukacija u oblasti primjene zakona o izvršenju kazni zatvora</p> <p>-Donošenje Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu kojim će se obezbijediti usklađenost sa "Evropskim probacionim pravilima"</p> <p>-Izrada medijske strategije o alternativnim sankcijama i sprovođenje kampanje u cilju zaključivanja sporazuma sa pravnim licima i drugim organima i organizacijama radi izvršenja kazne rada u javnom interesu</p> <p>-Dalja saradnja sa civilnim sektorom</p>		<p><i>*Projekat će počeo u januaru 2013. u saradnji sa SR Njemačkom i Kraljevinom Holandijom. Predviđene su aktivnosti u cilju unapređenja i efikasnog sprovođenja zakonodavstva u oblasti izvršenja krivičnih sankcija, jačanja probacionih i reintegracionih službi i unaprijeđenja sistema upravljanja u zatvorima. U okviru Projekta će biti sprovedene obuke za zaposlene u Upravi ZIKS-a, pripadnike službe obezbjeđenja i zaposlene u MP.</i></p>
<b>2.1.3. BORBA PROTIV KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA</b>				
<p>Aktivnost 1</p> <p>Jačanje borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije; unapređenje normativnog i institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala</p>	<p>MP,</p> <p>Tužilaštvo,</p> <p>Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije,</p> <p>MUP,</p>	<p>-Izrada Analize organizacione strukture, kapaciteta i ovlašćenja državnih organa i organa uprave u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije (sa predlogom zaključaka za prevazilaženje postojećih normativnih i institucionalnih ograničenja u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije)*</p> <p>-Izrada Plana realizacije zaključaka prethodne Analize sa konkretnim mjerama koje treba realizovati, nadležnim organima i rokovima u kojima predviđene mjere treba realizovati</p>	<p>2013-14.</p>	<p>30. jula 2013. u Skupštini Crne Gore usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika. Ovim zakonom je izvršeno usaglašavanje sa preporukama Evropske komisije, standardima komiteta SE i UN, a unaprijeđenja inkriminacije krivičnih djela sa obilježjima korupcije. <b>Izmijenjeni i dopunjeni Krivični zakonik doprinijeće efikasnijem suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala.</b></p> <p><i>*Dokument se radi u saradnji sa MUP. Formirana je radna grupa sa zadatkom izrade dokumenta. Izrada dokumenta je u završnoj fazi.</i></p> <p><i>**Zakonom o zaštiti svjedoka će se definisati kategorija svjedoka</i></p>

	UAI, ANB	<p>-Nastavak edukacije o Zakoniku o krivičnom postupku i borbi protiv organizovanog kriminala</p> <p>-Dalje jačanje kapaciteta Sektora kriminalističke policije</p> <p>-Dalja implementacija Zakonika o krivičnom postupku;Sprovođenje aktivnosti na planu izmjene ZKP-a u skladu sa Analizom potreba izmjena i dopuna ZKP</p> <p>-Izmjene Zakona o zaštiti svjedoka**</p> <p>-Jačanje kapaciteta Odjeljenja za suzbijanje korupcije, organizovanog kriminala, terorizma i ratnih zločina i Specijalnog istražnog tima***</p> <p>-Jačanje kapaciteta ANB za suprotstavljanje organizovanom kriminalu i terorizmu</p>		<p>saradnika u skladu sa preporukama eksperata, redefinisane pojma bliske osobe, broj članova I sastav Komisije za primjenu Programa zaštite i dr.</p> <p>*** Ova mjera će se realizovati kroz mehanizme iz Sporazuma o sprovođenju zakona između Vlade Crne Gore i Vlade SAD.</p>
<p>Aktivnost 2</p> <p>Implementacija Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2010-2014. i pratećeg Akcionog plana za njeno sprovođenje za period 2013-2014.</p>	Vlada, UAI, Nacionalna komisija za BKOK	<p>-Praćenje sprovođenja mjera iz AP kroz usvajanje šestomjesečnih izvještaja institucija nadležnih za sprovođenje mjera*</p> <p>-Realizacija strateških ciljeva iz prioritarnih oblasti i ciljeva iz oblasti od posebnog rizika koji su navedeni u Strategiji</p> <p>-Efektivnija implementacija relevantnih zakona, kao i efikasnije djelovanje i koordinacija svih organa nadležnih za prevenciju i suzbijanje korupcije</p> <p>-Nastavak saradnje sa civilnim društvom i medijima u cilju zajedničke antikorupcijske aktivnosti</p>	2013-14.	<p>*V Izvještaj o sprovođenju mjera iz AP 2010-2012. je usvojen na sjednici NK, maja 2013. Sekretarijat NK je izradio i sa nvo predstavnicima iz NK usaglasio VI Izvještaj (1. jan. 2013-30. jun 2013) koji će NK i Vlada razmatrati tokom oktobra o.g. Akcioni plan za period 2013-2014 se sastoji iz četiri poglavlja:</p> <p>Poglavlje I Prioriteti u prevenciji korupcije na političkom i međunarodnom nivou, sastoji se od mjera koje se tiču kontrolne funkcije Parlamenta i primjene međunarodnih instrumenata i standarda, finansiranja političkih stranaka i izbornih procesa, sprečavanja sukoba interesa, integriteta, slobodnog pristupa informacijama, zaštiti lica koja prijavljuju korupciju, javnih finansija, državne imovine, tržišta kapitala i privatnog sektora.</p> <p>Poglavlje II Oblasti od posebnog rizika uključuje i osam od ovih oblasti: proces privatizacije, Javne nabavke, prostorno planiranje, obrazovanje, zdravstvo, lokalna samouprava, civilno društvo, medija i sporta</p> <p>Poglavlje III Prevencija korupcije u organima za sprovođenje zakona bavi se mjerama koje preduzimaju državni organi za sprovođenje zakona u okviru sledećih oblasti: Preventivni mehanizmi za suzbijanje korupcije u policiji, Preventivni mehanizmi za suzbijanje korupcije u pravosudnim organima, krivično gonjenje i oduzimanje nezakonito stečene imovine, koordinacija i razmena podataka i međunarodne saradnje</p> <p>Poglavlje IV Organizovani kriminal uključuje oblasti: analiza postojećeg stanja, najčešće formate, prevencija, saradnja između</p>

				državnih organa, regionalna i međunarodna saradnja i monitoring Akcioni plan može se preuzeti na adresi: <a href="http://www.antikorupcija.me/en/index.php?option=com_phocadownload&amp;view=category&amp;id=7:&amp;Itemid=91">http://www.antikorupcija.me/en/index.php?option=com_phocadownload&amp;view=category&amp;id=7:&amp;Itemid=91</a>
Aktivnost 3 Obezbjedenje efikasnosti u procesu otkrivanja, istrage i gonjenja izvršilaca krivičnih djela povezanih s organizovanim kriminalom i korupcijom	Vlada, Tužilaštvo, UAI, UP	-Unapređenje međunarodne, regionalne i medjuinstitucionalne saradnje u istragama krivičnih djela s elementima organizovanog kriminala, droga i ostalih teških krivičnih djela* -Formiranje specijalizovane organizacione jedinice za finansijske istrage, visokotehnološki kriminal, trgovinu ljudima i terorizam	2013-14.	*Potpisan Protokol o saradnji Ministarstva unutrašnjih poslova - Uprave policije i Vrhovnog državnog tužilaštva kojim će se regulisati saradnja u prekrivičnom i krivičnom postupku.
Aktivnost 4 Dalje organizaciono i funkcionalno unapređivanje i specijalizovanje jedinica za suzbijanje organizovanog kriminala i korupcije	MUP, UP	-Jačanje kadrovskih kapaciteta i organizovanje edukativnih programa u zemlji i inostranstvu (kursevi, obuke, seminari, studijske posjete) iz nadležnosti privrednog kriminaliteta s posebnim akcentom na korupciju, pranje novca, finasijske istrage, falsifikovanje novca (euro), zloupotreba i falsifikovanje platnih kartica, bezbjednosti računarskih podataka, autorskih prava i intelektualne svojine	2013-14.	
<b>2.1.3.1 Borba protiv korupcije</b>				
Aktivnost 1 Dalje unaprjeđenje i definisanje institucionalnog i zakonodavnog okvira za borbu protiv korupcije, kao i sprovođenje utvrđenih zakonskih rješenja; Unaprjeđenje i jačanje kapaciteta i nadležnosti UAI	MP, Tužilaštvo, MUP, UAI	-Dalje unaprjeđenje integriteta u javnom sektoru* -Usvajanje izmjena i dopuna Zakona o lobiranju, Zakona o sprječavanju sukoba interesa, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i dr. na osnovu preporuka iz Analize procjene usklađenosti zakona iz oblasti borbe protiv korupcije sa međunarodnim standardima** -Unaprjeđenje i jačanje kapaciteta UAI ***	2013-14.	*U cilju kvalitetne izrade i sprovođenja planova integriteta, državne institucije su imenovale menadžere integriteta odgovorne za pripremu i sprovođenje planova integriteta, MP je usvojila tekst Smjernica za izradu plana integriteta. Započete su aktivnosti na izradi planova integriteta za Upravu policije, Upravu carina, Osnovni sud u Podgorici i Vrhovno državno tužilaštvo, kroz saradnju sa njemačkim partnerima u okviru IPA 2010. **Izmjene Zakona o lobiranju će uvesti jasne procedure lobiranja uključujući i obavezu vođenja javnog registra lobista. Izmjene Zakona o sprječavanju sukoba interesa se odnose na proširenje kruga i kategorije lica koja su dužna da prijavljuju imovinu, članstvo javnih funkcionera u upravnim odborima javnih preduzeća bez naknade i precizno propisana ovlaštenja u dijelu provjere imovinskih kartona. Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja će obuhvatiti odredbe dosadašnjeg Zakona o finansiranju političkih partija i Zakona o finansiranju kampanje i uvešće jasno

				propisane nadležnosti DIK i DRI u sprovođenju zakona. ***Kroz uspješnu realizaciju Projekta IPA 2010, UAI kao glavni korisnik, radi na unapređenju stručnih kapaciteta, posebno u oblasti sprovođenja integriteta i efikasnije koordinacije sa drugim preventivnim tijelima.
Aktivnost 2 Dalje unapređenje i jačanje kapaciteta i nadležnosti UAI	Vlada, Tužilaštvo, UAI, UP, MF/Uprava za imovinu	-Izrada i usvajanje Modela za unapređenje institucionalnog i normativnog antikorupcijskog preventivnog okvira (uspostavljanje Agencije za antikorupciju) zajedno sa njegovim planom implementacije* -Usvajanje Zakona o Agenciji za antikorupciju, u skladu sa predloženim modelom** -Izrada analitičkih materijala o preventivnom djelovanju protiv korupcije (promocija antikoruptivnih mjera, prijava korupcije od strane građana) -Prikupljanje objedinjenih podataka o prijavama korupcije od organa koji primaju prijave, njihova analitička obrada i preporuke za unapređenje ove značajne aktivnosti za prepoznavanje tekućih trendova u slučajevima sa elementima korupcije i njeno suzbijanje*** -Priprema šestomjesečne Informacije o informativnim kampanjama i istraživanjima javnog mnjenja, na osnovu izvještaja institucija koje sprovode kampanje u cilju podizanja nivoa javne svijesti i podsticanja građana (i pojedinih ciljnih grupa) da prijavljuju korupciju****	2013-2014.	*AP za poglavlje 23 predviđa da uspostavljanje Agencije za antikorupciju, koja treba da bude na zakonu zasnovana, samostalna i nezavisna. Agencija treba da obuhvati sadašnje nadležnosti UAI, NK i sadašnje i planirane nadležnosti KSSI i DIK-a u dijelu nadležnosti kontrola finansiranja političkih partija i izbornih kampanja, kao i nove nadležnosti kojima će biti ojačane kontrolne nadležnosti Agencije u odnosu na sada postojeće antikorupcijske organe, koji se pretežno bave prevencijom korupcije i sl. **Prema AP za poglavlje 23, rok je jun 2014. g. ***UAI izradila sveukupnu Informaciju o broju informativnih kampanja i istraživanjima javnog mnjenja u 2012. (usvojena na sjednici Vlade 24. januara 2013). ****UAI izradila Izvještaj o broju prijave o korupciji za period januar-jun 2013. (usvojen na sjednici Vlade 25. jula 2013).
Aktivnost 3 Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva Crne Gore u međunarodnim antikorupcijskim inicijativama	UAI u saradnji s drugim državnim organima	-Implementacija preostalih GRECO preporuka iz III evaluacije, priprema za IV krug evaluacije* -Učešće u globalnoj evaluaciji primjene UNCAC-a** -Aktivno učešće u aktivnostima Regionalne antikorupcijske inicijative***	2013-14.	*U cilju sprovođenja četiri preostale djelimično sprovedene preporuke iz III runde evaluacije, Ministarstvo finansija je formiralo Radnu grupu za izradu u cilju izmjene zakonskog okvira u oblasti finansiranja političkih partija i izrade nacrtu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja. Crna Gora će tokom 2014. biti predmet IV kruga evaluacije GRECO **Završen proces evaluacije CG i potvrđen detaljni izvještaj, a kratki izvještaj je objavljen na internet stranicama Vlade i UAI4.

<sup>4</sup> [http://www.antikorupcija.me/index.php?option=com\\_phocadownload&view=category&id=12:&Itemid=117](http://www.antikorupcija.me/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=12:&Itemid=117)

			<p>Na IV zasjedanju Grupe za ocjenu primjene UNCAC-a žrijebom odlučeno da crnogorski predstavnici sa Lesotom u narednoj godini ocijenjuju implementaciju Konvencije u Nigeriji. U toku je analiza odgovora na Sveobuhvatni upitnik za samoevaluaciju primjene Konvencije od Nigerije, od strane crnogorskih stručnjaka.</p> <p>***Na sastanku u Zagrebu (jul 2013.) potpisan protokol o produženju rada RAI i izabran pravni ekspert (CG aktivno učestvovala u oba procesa).</p>
<b>2.1.3.2. Borba protiv organizovanog kriminala</b>			
<p>Aktivnost 1 Dalje jačanje regionalne i međunarodne saradnje u borbi protiv organizovanog kriminala</p>	<p>MP, UP, MUP, Tužilaštvo</p>	<p>-Nastavak aktivnosti na obezbjeđivanju uslova za efikasan rad Odsjeka za međunarodnu policijsku saradnju *</p> <p>-Obezbjeđenje efikasnog rada jedinice za međunarodnu policijsku saradnju (ILECU) sa centralizovanom i objedinjenom upravljanjem svih ključnih funkcija međunarodne policijske saradnje</p> <p>-Nastavak saradnja sa inostranim oficirima za vezu i drugim međunarodnim policijskim organizacijama</p> <p>-Suprostavljjanje djelatnostima usmjerenim na vršenje organizovanog kriminala međunarodnog karaktera</p> <p>-Implementacija Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade SAD o sprovođenju zakona**</p> <p>-Dalje jačanje pravosudne saradnje u krivičnim stvarima - zaključivanje ugovora o izručenju***</p> <p>-Nastavak saradnje sa EUROPOL: potpisivanje Operativnog sporazuma sa EUROPOL****</p>	<p>*Preduzete aktivnosti na što efikasnijem funkcionisanju novoformiranog Odsjeka za međunarodnu policijsku saradnju. Obezbijedena sigurnosna i komunikaciona oprema (oprema za sigurnu komunikaciju sa Interpol-om, Europol-om, SELEC-om), i oprema za kontrolu pristupa, shodno Zakonu o tajnosti podataka. Odsjek je uvezan u jedinstven krimianlističko-obavještajni sistem UP i ima pristup svim dostupnim policijskim bazama podataka, kao i bazama podataka MUP-a.</p> <p>**Početkom septembra 2013. potpisan Amandman Sporazuma o sprovođenju zakona između CG i SAD. Amandman podrazumijeva nastavak pomoći u oblasti vladavine prava do kraja 2014. Početni sporazum o saradnji potpisan je 2011. Sporazum je omogućio Birou Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL) da ustanovi dva programa podrške u Crnoj Gori, program Rezidentnog pravnog savjetnika i Međunarodni program za obuku policije (ICITAP). Cilj programa je jačanje vladavine prava u CG pružanjem podrške u pravcu jačanja kapaciteta pravosudnih institucija za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. Ova dva programa su dizajnirana da pruže obuku, tehničku podršku, donacije u vidu opreme i stručno znanje korisnicima među kojima su i Kancelarija specijalnog tužioca za borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije, ratnih zločina i terorizma, Specijalni istražni tim, Centar za obuku nosilaca pravosudne funkcije, Ministarstvo pravde, Vrhovno državno tužilaštvo i Uprava policije.</p> <p>***Vlada utvrdila Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog</p>

				<p>bilateralnog ugovora uz EK o ekstradiciji i Dodatnog bilateralnog ugovora uz EK o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima koji su zaključeni sa Republikom Italijom (vidi 1.2.1).</p> <p>****Crna Gora će potpisati Operativni sporazum sa EUROPOL do kraja 2014.</p>
<p>Aktivnost 2</p> <p>Unapređenje tehničkih i administrativnih kapaciteta Carinske službe u borbi protiv organizovanog kriminala</p>	UC	<p>-Unapređenje i nadogradnja novog elektronskog sistema za upravljanje rizikom- kreiranje i unošenje novih profila rizika u skladu sa EU i WCO standardima*</p> <p>-Unapređenje funkcionalnosti SEED sistema (elektronska razmjena informacija) -povećanje obima informacija koje se razmjenjuju kroz sistem, analiza rizika u sistemu</p> <p>-Stavljanje u funkciju Operativno tehničke grupe (instalacija opreme i kadrovsko jačanje)</p> <p>-Jačanje bezbjednosti i nadzora u Luci Bar (formiranje zajedničkih timova UC i UP za izradu analize rizika od krijumčarenja narkotika i timova za kontrolu u Luci Bar)</p> <p>-Obuke carinskih službenika na teme bezbjednosti, jačanje integriteta carinskih službenika, unapređenje radnog ambijenta</p>	2013-2014	<p>*Implementiran je novi savremeni elektronski sistem za analizu rizika. Sistem je na nivou funkcionalnosti sistema koje primjenjuju zemlje EU i omogućava kompatibilnost sa elektronskom sistemima tih zemalja, u razmjeni informacija. U cilju dostizanja najviših standarda u ovoj oblasti Uprava carina učestvuje u projektu „Western Balcan Trade Logistics Project (2011-2014)“ koji pod pokroviteljstvom Svjetske banke i Vlade CG sprovodi konsultantska agencija IFC. Predstavnik UC je u CEFTA Radnoj grupi za upravljanje rizikom.</p>
<b>2.1.3.3. Sprečavanje pranja novca</b>				
<p>Aktivnost 1</p> <p>Jačanje normativnog okvira u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma radi usaglašavanja sa relevantnim međunarodnim standardima u ovoj oblasti</p>	USPNFT, UP, VDT	<p>-Donošenje novog zakona Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma*</p> <p>-Izrada Nacionalne procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma (NPR)**</p> <p>-Dopuna liste indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija</p> <p>-Implementacija Akcionog plana Nacionalne komisije za sprovođenje Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranje terorizma</p> <p>-Realizacija mjera iz inoviranog AP za sprovođenje Startegije za borbu protiv korupcije</p>	2013-14.	<p>*Usvajanje se očekuje do kraja 2013. Zakon ima za cilj postizanje većeg stepena usklađenosti Zakona o SPNFT sa novim preporukama FATF-a i IV Direktivom o prevenciji upotrebe finansijskog sistema u svrhe pranja novca i finansiranja terorizma.</p> <p>**NPR predstavlja proces prikupljanja i analize relevantnih podataka sa ciljem da se procijeni stepen izloženosti države rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma, a samim tim i unaprijedi sistem sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma radi efikasne koordinacije raspoloživih finansijskih, tehničkih i ljudskih resursa.</p>
Aktivnost 2	MF,VDT,	-Formiranje međuresorske radne grupe za izradu		

Izrada strateškog dokumenta koji se odnosi na procjenu izloženosti Crne Gore riziku od pranja novca i finansiranja terorizma	MUP-UP, USPNFT, CBCG, ANB	nacionalne procjene rizika -Izrada strateškog dokumenta koji se odnosi na nacionalnu procjenu rizika	2013-14.	
Aktivnost 3 Intenziviranje međunarodnih aktivnosti kroz učešće u MONEYVAL, EGMONT i Evroazijskoj grupi potpisivanje bilateralnih sporazuma	USPNFT	-Učešće u radu MONEYVAL-a u Strazburu, Plenarnog zasjedanja Evroazijske grupe za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma (EAG), zasjedanju Komiteta i Radnih grupa EGMONT-a -Praćenje Izvještaja MONEYVALA: mišljenja i preporuka eksperata za unaprijeđenje djelotvornosti borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma, kao i za povećanje kapaciteta države za saradnju u ovoj oblasti na međunarodnom nivou -Potpisivanje sporazuma sa finansijsko obavještajnim službama	2013-14.	
Aktivnost 4 Unapređenja IT sistema	USPNFT	-Inoviranje Web aplikacije za elektronsko izvještavanje Uprave od strane korisnika i aplikacije za analizu i obradu podataka -Nabavka i implementacija sistema za elektronsko upravljanje dokumentima i predmetima (Document & Case Management)	2013-18.	
Aktivnost 5 Jačanje nadzora nad obveznicima Zakona o SPNFT	Nadzorni organi iz člana 86 Zakona o SPNFT	-Sprovođenje kontrole nad obveznicima primjene Zakona o Sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma	2013-14.	
<b>2.1.3.4. Borba protiv trgovine ljudima</b>				
Aktivnost 1 Implementacija obaveza preuzetih Akcionim planom za borbu protiv trgovine ljudima za period 2013-2014.	Vlada, Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima	-Izrada i usvajanje Akcionog plana za imlementaciju Startegije za borbu protiv trgovine ljudima za 2014-2015. -Jačanje kapaciteta ciljnih grupa (policije, tužilaštva, sudstva, socijalnih, zdravstvenih, prosvjetnih radnika, predstavnika inspekcijских službi, pripadnika vojske) u borbi protiv svih oblika trgovine ljudima/djecom -Jačanje međuinstitucionalne i saradnje na	2013-14.	

		<p>lokalnom nivou svih subjekata koji učestvuju u procesu suzbijanja trgovine ljudima, kroz implementaciju Sporazuma o saradnji institucija i NVO</p> <p>-Kontinuirano ažuriranje baza podataka o žrtvama i izvršiocima krivičnog djela trgovina ljudima</p> <p>-Unapređivanje mehanizama za reintegraciju žrtava: obezbjeđivanje nesmetanog funkcionisanja Vladinog Skloništa za žrtve trgovine ljudima i SOS linije za žrtve trgovine ljudima</p> <p>-Podizanje nivoa svijesti javnosti o trgovini ljudima</p>		
<p>Aktivnost 2</p> <p>Koordinacija rada i jačanje međunarodne saradnje na planu borbe protiv trgovine ljudima</p>	<p>Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima</p>	<p>-Održavanje i unaprijedjenje intenzivne komunikacije sa predstavnicima relevantnih institucija iz regiona (razmjena iskustava i primjera dobre prakse)</p> <p>-Sprovođenje aktivnosti na planu ispunjavanja preporuka EK, ekspertske grupe SE GRETA, Izvještaja State departmenta i drugih relevantnih izvještaja</p>	2013-14.	
<b>2.1.3.5. Sprečavanje i suzbijanje ilegalnog prometa i zloupotrebe droga</b>				
<p>Aktivnost 1</p> <p>Implementacija Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013-2020. sa pratećim Akcionim planom za period 2013-2016.</p>	<p>Vlada, MZ- Odeljenje za droge, MUP-UP</p>	<p>-Realizacija mjera Akcionog plana za period 2013-16 za sprovođenje »Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotreba droga 2013-2020« u oblasti koja se odnosi na smanjenje ponude i potražnje droge na tržištu</p> <p>-Formiranje Komisije za droge kao stručnog i savjetodavnog tijela</p> <p>-Učešće u UNODC na Regionalnom programu za zemlje JIE borbi ilegalnog prometa droga i organizovanog kriminala za poboljšanje upravljanja, pravde i bezbjednosti za period 2012/2015.</p> <p>-Programi obuke za stručnjake iz oblasti droga u dijelu prevencije, liječenja, tretmana, rehabilitacije kao i stručna edukacija administrativnih kapaciteta</p> <p>-Međunarodna saradnja sa referentnim tijelima i</p>	2013-14.	<p><i>*Dokument jet izrađen uz tehničko-ekspertsku podršku UNODC nakon sprovedene eksterne evaluacije prethodne četvorogodišnje strategije. U procesu evaluacije učestvovao je eksterni EU konsultant, kao i u izradi nove strategije koja je u skladu sa novim EU strateškim pravcem u oblasti droga.</i></p>



		<p>agencijama iz oblasti droga kroz učešće u stručnim sastancima i programima obuke: EMCDDA, Pompidou Grupa Savjeta Evrope</p> <p>-Intenziviranje bilateralne saradnje sa susjednim zemljama u cilju razmjene ekspertskih znanja i dobrih praksi</p> <p>-Saradnja sa civilnim sektorom na nacionalnom i međunarodnom nivou</p>		
<p>Aktivnost 2</p> <p>Dalje organizaciono unapređenje i efikasno funkcionisanje rada Uprave policije u borbi protiv droga</p>	<p>UP, MUP</p>	<p>-Potpisivanje Sporazuma o saradnji između Federalne službe Ruske Federacije za kontrolu prometa narkotika i MUP- Uprave policije Crne Gore u borbi protiv opojnih droga i psihotropnih supstanci</p> <p>-Nastavak intenzivnih aktivnosti na presijecanju krijumčarskih kanala trgovine drogom i suzbijanju djelovanja kriminalnih grupa</p> <p>-Jačanje međunarodne saradnje</p> <p>-Jačanje kadrovskih kapaciteta kroz stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika angažovanih na suzbijanju krijumčarenja opojnih droga*</p>	<p>2013-14.</p>	<p><i>*U prvoj polovini 2013. službenici Odsjeka za borbu protiv droge i krijumčarenja su inicirali 7 predmeta koji se realizuju u saradnji sa Specijalnim državnim tužiocem za borbu protiv organizovanog kriminala i Višim državnim tužiocem, od kojih su 4 predmeta na međunarodnom, a 3 predmeta na nacionalnom planu. Realizovana su 2 predmeta od međunarodnog značaja: Predmet »Grom« - sproveden sa partnerskim službama zemalja Regiona, realizovan je u aprilu 2013. Uhapšena su 52 lica na teritoriji CG, BiH, RH i SR. U maju 2013. realizovana je međunarodna policijska akcija „Arka“, sprovedena u saradnji sa policijama zemalja iz Regiona i podršku i koordinaciju EUROPOL-a. Službenici Odsjeka su, u istom periodu, podnijeli 60 krivičnih prijavi, kojima su nadležni tužiocci procesuirali 88 lica, zbog počinjenih krivičnih djela u vezi sa zloupotrebom opojnih droga.</i></p>
<b>2.1.4. REFORMA I JAČANJE KAPACITETA POLICIJE</b>				
<p>Aktivnost 1</p> <p>Donošenje novih i implementacija postojećih strateških dokumenata, zakona, podzakonskih akata kojima se regulišu nadležnosti i postupanja u oblasti djelovanja MUP-a i Uprave policije</p>	<p>MUP, UP</p>	<p>-Implementacija Zakona o unutrašnjim poslovima</p> <p>-Implementacija Strategije razvoja i funkcionisanja policije za period 2011-2013.</p> <p>-Nastavak saradnje sa zemljama u regionu kroz izradu sporazuma o saradnji, s ciljem stvaranja pravnog osnova za uspostavljanje i jačanje međunarodne policijske saradnje</p> <p>-Implementacija Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima</p> <p>-Izrada Akcionog plana za 2014. za implementaciju Strategije poboljšanja bezbjednosti u drumskom saobraćaju 2010-2019.</p>	<p>2013-14.</p>	

<p>Aktivnost 2 Jačanje ukupnih kapaciteta Uprave policije kroz međunarodnu i regionalnu policijsku saradnju</p>	<p>MUP, UP</p>	<p>-Nastavak sprovođenja projekta "Dežurne službe Crne Gore-revizija i mogućnost unaprijeđivanja- instaliranje TETRA sistema i obuka službenika, instaliranje i podjela fiksnih, ručnih i mobilnih stanica pojedinim organizacionim cjelinama UP -Upućivanje policijskih službenika u mirovne misije* i specijalističke edukacije -Iniciranje, usaglašavanje, zaključivanje i primjena sporazuma o međunarodnoj policijskoj saradnji; -Bilateralni susreti sa šefovima policijskih službi zemalja regiona i država članica EU na strateškom i operativnom nivou -Saradnja sa policijskim atašeima akreditovanim za Crnu Goru u cilju definisanja modaliteta unapređenja policijske saradnje i realizacije zajedničkih projekata** -Saradnja sa inostranim policijskim organizacijama (DEA, FBI, SOCA, INTERPOL, EUROPOL) -Nastavak unapređenja elektronske komunikacije između Operativno komunikacionog centra (OKC) i Dežurnih službi – Internetom i u okviru zaštićenog sistema- Info Stream -Reorganizacija prostorija za zadržavanje privedenih lica -Kontinuirano sprovođenje projekata***</p>	<p>2013-14.</p>	<p>* Vidi poglavlje 5.5. **Aktivnosti u okviru Asocijacije šefova policija zemalja Jugoistočne Evrope (SEPCA); Centra za sprovođenje zakona u jugoistočnoj Evropi (SELEC); Regionalnog centra za migracije, azil i raseljena lica (MARRI); Sekretarijata Konvencije o policijskoj saradnji zemalja jugoistočne Evrope (PCC SEE); OEBS-a, FRONTEX-a, Ženevskog centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF), Kancelarije Ujedinjenih nacija za drogu i kriminal (UNODC), Evropskog policijskog koledža (CEPOL). ***Projekat IPA 2012&amp;2013 u okviru sektora "Pravosuđe i unutrašnji poslovi"; "Borba protiv organizovanog kriminala: Međunarodna saradnja u krivičnim stvarima"; "Jačanje kapaciteta za stratešku analizu i strateške procjene u upravama kriminalističkih policija Srbije, Crne Gore i Makedonije"; "Saradnja u krivičnom pravosuđu: Zaštita svjedoka u borbi protiv organizovanog kriminala i terorizma-WINPRO II"; "Jačanje pravnih principa i vladavine prava u jugoistočnoj Evropi kroz podršku i proširenje ILECUs mreže za borbu protiv transnacionalnog organizovanog kriminala"; "Borba protiv krijumčarenja narkotika na Balkanu 2013-2014"; Projekat "Izgradnja kapaciteta policijskih službenika za sprovođenje aktivnosti u Centru za policijsku saradnju".</p>
<p>Aktivnost 3 Nastavak projekata implementacije elektronskog nadzora državne granice</p>	<p>UP</p>	<p><b>Plava granica:</b> -Nadogradnja postojećeg sistema elektronskog nadzora plave granice* -Uvezivanje Komunikaciono-operativnog centra za nadzor plave granice sa istim u regionu (sa Komunikacionom-operativnim centrima Italije, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Albanije) u sklopu Projekta regionalne IPA-e zemalja zapadnog balkana -Završetak III i IV faze implementacije sistema elektronskog nadzora plave granice za IPA 2014 Twinning projekat sa R. Italijom**</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Planirana je instalacija 15 CCTV kamera srednjeg dometa i instalacija 3 Termalne kamere kratkog dometa. Oprema dobijena donacijom Vlade SAD – projekat EXBS. **Kandidovana projektna ideja u sklopu koje je planirana nabavka i instalacija 4 multisenzora (IR i CCTV) velikog dometa i 18 IR osmatračkih senzora srednjeg dometa ***Izvršeno je opremanje Granične policije sa 9 CCTV mobilnih setova za elektronski nadzor državne granice marke SMARTDEC (oprema dobijena donacijom Vlade SAD – projekat EXBS); takođe je izvršena izrada Projektnog zadatka sistema elektronskog nadzora državne granice sa idejnim rješenjem.</p>

		<b>Zelena granica:***</b> -Izrada Projekta opremanja granične policije potrebnom tehničkom opremom shodno EU standardima u saradnji sa R. Slovačkom -Reinstalacija opreme sa postojeća 2 Mobilna centra za elektronski nadzor na novu van i terensku 4x4 platformu -Fazno kandidovanje projektnih ideja u skladu sa Projektnim zadatkom sistema elektronskog nadzora zelene granice sa idejnim rješenjem i izrađenim Projektom opremanja granične policije tehničkom opremom shodno EU standardima -Nabavka 6 Mikrokoptera (sa IR i CCTV senzorom kratkog dometa)		
Aktivnost 4 Razvoj modela rada u Upravi policije Policija vođena obavještajnim radom-Intelligence Led Policing- ILP	UP	-Nastavak implementacije projekta Policija vođena obavještajnim radom*	2013-14.	<i>*Cilj projekta je jačanje strateških i operativnih kapaciteta policije kroz unapređenje rukovođenja i upravljanja resursima na lokalnom nivou, izmjene metodologija izrade strateških analiza procjena opasnosti na centralnom nivou i sl. Praktična realizacija će se sprovesti kao dio projekta IPA2012 u saradnji sa Delegacijom Evropske unije u Cmoj Gori i odabranim partnerom iz zemlje članice EU, čiji izbor je trenutno u toku.</i>
<b>2.1.5. PROCESUIRANJE RATNIH ZLOČINA</b>				
Aktivnost 1 Nastavak rješavanja slučajeva ratnih zločina u Cmoj Gori	Sudovi, Tužilaštvo	-Izrada izvještaja sa svim podacima i informacijama o postupanju u predmetima ratnih zločina po podnijetim krivičnim prijavama i/ili na osnovu neposrednog saznanja državnog tužilaštva -Izrada izvještaja sa svim podacima o postupanju u predmetima za novčanu naknadu štete civilnim žrtvama ratnih zločina -Sprovođenje obaveznih obuka sudija i državnih tužilaca o međunarodnom humanitarnom pravu uključujući međunarodne eksperte i uz saradnju sa Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju		<i>Predmeti pred sudovima: Deportacija, Kaluđerski laz i Morinj.</i> ▪ <i>Krivični postupak u predmetu »Deportacija« je pravosnažno okončan.</i> ▪ <i>U krivičnom predmetu »Kaluđerski laz« naredni glavni pretres pred Višim sudom u Bijelom Polju zakazan za 21. oktobar 2013.</i> ▪ <i>U krivičnom predmetu »Morinj« Viši sud u Podgorici je donio osuđujuću presudu u odnosu na 4 optužena koji su osuđeni na ukupno 12 godina zatvora.</i>
<b>2.2. Cilj</b> <b>Poštovanje ljudskih i manjinskih prava</b>	Vlada, MLJMP, MP, MRS,			

	MUP, MO, UZZI			
<b>2.2.1. LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA</b>				
Aktivnost 1 Institucionalna i normativna reforma	MLJMP, Ombudsm an	-Izmjene i dopune Zakona o zabrani diskriminacije* -Izmjene i dopune Zakona o zaštitniku ljudskih prava i sloboda**	Kraj 2013.	*Vlada utvrdila Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije. **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Vlada utvrdila na sjednici od 03.10.2013.
Aktivnost 2 Borba protiv diskriminacije	Vlada, Skupština, MLJMP, Ombudsm an	-Realizacija Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2012-2016. -Realizacija Strategije unaprjeđenja kvaliteta života LGBT osoba za period 2013 - 2018. -Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju o mjerama u borbi protiv diskriminacije po osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta i promociji tolerancije prema LGBT osobama sa lokalnim vlastima* -Iniciranje projekta o učenju o standardima tri različita modela Zakona o registrovanom partnerstvu (grupe zemalja: danski, francuski i holandski model), kao pretpostavke za definisanje političkih uslova kod izbora modela koji najbolje odgovara crnogorskim uslovima -Razvijanje dijaloga i savjetodavne uloge NVO-a u donošenju odluka: organizovanje godišnjih neformalnih susreta o ljudskim pravima sa resornim ministrima/predstavnicima ministarstava -Uključivanje osoba sa invaliditetom u politički i javni život -Sprovođenje edukacije o zaštiti od diskriminatornog ponašanja i prakse** -Medijska kampanja o zabrani diskriminacije i afirmaciji antidiskriminatornog ponašanja -Istraživanje stavova građana po pitanju diskriminacije marginalizovanih društvenih grupa	2013-14.	*Prva Parada ponosa u Crnoj Gori održana je u Budvi, 24. jula 2013. Planirano je održavanje još jedne Parade u Podgorici u oktobru ove godine. **Nastavak aktivnosti započetih u 2011. koje su, do sada, obuhvatile državne službenike, nosioce pravosudnih funkcija, predstavnike Kancelarije Zaštitnika, Uprave policije i dijela NVO; u 2012. predstavnike lokalne samouprave i područnih jedinica i ispostava policije. U 2013. će obuhvatiti predstavnike svih inspekcijских službi u Crnoj Gori.

<p>Aktivnost 3 Rodna ravnopravnost</p>	<p>MLJMP, MUP, MO</p>	<p>-Nastavak aktivnosti u postizanju rodne ravnopravnosti -Realizacija Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (PAPPR) 2013-2017. -Implementacija Rezolucije 1325 Savjeta bezbjednosti UN – Žene, mir i bezbjednost: -uključivanje rodne perspektive u obuku zaposlenih u sektoru bezbjednosti, a naročito za mirovne misije -izrada propragadnog materijala o Rezoluciji 1325 i sprovođenje kampanja -organizovanje edukacije Vojske o Rezoluciji 1325 UN -unapređivanje baze podataka o zastupljenosti žena i muškaraca u Vojsci -realizacija projekta „Jačanje regionalne saradnje na planu integracije rodne perspektive u reformi sektora bezbjednosti na Zapadnom Balkanu“</p>	<p>2013-14.</p>	
<p>Aktivnosti 4 Implementacija Akcionog plana za rješavanje statusa raseljenih lica iz bivših jugoslovenskih republika i interno raseljenih lica sa Kosova</p> <p>1.1. Integracija interno raseljenih lica</p> <p>1.2. Povratak interno raseljenih lica</p>	<p>Vlada, MRS</p>	<p><b>1.1. Integracija IRL</b> -Pomoć u pribavljanju dokumentacije u državama porijekla* -Sprovođenje kampanja o značaju podnošenja zahtjeva za sticanje statusa stranca sa stalnim nastanjenjem ili privremenim boravkom (kompletiranje informativnih sesija u svim opštinama CG)** -Praćenje ostvarivanja prava na socijalnu, dječju zaštitu, zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, zapošljavanje i pružanje jednokratne pomoći, sa posebnim osvrtom na kampove Konik I i II -Unapređenje stambenih uslova IRL***</p>	<p>2013-14.</p>	<p><b>*1.1. Integracija IRL</b> <i>*U periodu od oktobra 2013. do februara 2014. organizovaće se 2 kolektivna odlaska za oko 80 interno raseljenih lica na Kosovo, u cilju pružanja pomoći u pribavljanju dokumentacije za regulisanje statusa stranca sa stalnim nastanjenjem ili privremenim boravkom u Crnoj Gori. Posjete će se organizovati za oštine Peć, Klina i Iсток. U 2014. planiraju se novi odlasci za Kosovo i Srbiju. **Kampanje će biti ponovljene u Podgorici, Nikšiću i svim opštinama u kojima boravi veći broj IRL<sup>5</sup> ***Regionalni stambeni program (Sarajevski proces/Beogradska inicijativa) predviđa rješavanje stambenog pitanja za 6.063 lica (1.177 domaćinstava) koja spadaju u najranjivije kategorije (lica u neformalnim kolektivnim centrima i ugrožena lica u privatnom smještaju, sa posebnim osvrtom na Kamp Konik). Nacionalni</i></p>

5 Od oktobra 2013. do februara 2014, pripremljen je plan informativnih kampanja u saradnji sa UNHCR-om. Ranije, tokom 2013. obidjeni svi gradovi Crne Gore u kojima borave raseljena i IRL; do juna 2013. podnijeto je 9232 zahtjeva za sticanje statusa stranca sa stalnim nastanjenjem, od čega je pozitivno riješeno 6102; za sticanje statusa stranca sa privremenim boravkom, podnijeto je ukupno 371 zahtjev, od čega je pozitivno riješeno 105. Zahtjev za sticanje statusa stranca sa stalnim nastanjenjem može se podnijeti do kraja 2013.

		<p>-Održavanje komunalne infrastrukture u kampu Konik I i Konik II u saradnji sa UNHCR-om</p> <p><b>1.2. Povratak IRL</b></p> <p>-Praćenje broja lica koja žele da se vrate na Kosovo i pružanje pomoći zainteresovanim licima pri povratku u zemlju porijekla</p> <p>-Nastavak komunikacije crnogorskih institucija sa relevantnim institucijama Republike Kosovo po pitanju dobrovoljnog povratka interno raseljenih lica u Republiku Kosovo, rješavanjem pravnog statusa interno raseljenih lica i socijalnim osiguranjem*</p> <p>-Nastavak realizacije projekta povratka raseljenih lica u pljevaljskoj MZ Bukovica.**</p>	<p>stambeni projekat sprovodiće se u 13 crnogorskih opština i značajno će doprinjeti zatvaranju kampa Konik (najveći kolektivni kamp za raseljena lica u Crnoj Gori) i ostalih kolektivnih centara.<sup>6</sup> Takođe, uslijed posljedica požara na Kampu Konik I, u julu 2013, 156 porodica su ostale bez smještaja. Vlada je u roku od 4 mjeseca uspjela da obezbijedi i postavi 213 kontejnera za smještaj ugroženih porodica. Požarom nije obuhvaćeno 9 baraka u koje su smještene 53 lica. Ambasada SAD je donirala dodatnih 100 kontejnera u koja će se smjestiti porodice sa Kampa II čime će se riješiti pitanje kompletnog smještaja porodica sa kampova Konik I i II.</p> <p><b>1.2. Povratak interno raseljenih lica</b></p> <p>*Na relaciji dvije Vlade, dogovoreno:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Dostavljanje Vladi Republike Kosova inovirani Predlog Sporazuma o dobrovoljnom povratku interno raseljenih lica na Kosovo – Ministarstvo rada i socijalnog staranja</li> <li>▪ Uspostavljanje radne grupe od predstavnika relevantnih institucija koje će u saradnji sa predstavnicima UNHCR-a i Vlade Republike Kosova precizirati način povratka zainteresovanih interno raseljenih lica – Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Zavod za zbrinjavanje izbjeglica</li> <li>▪ Inteziviranje aktivnosti koje se odnose na pribavljanje lične dokumentacije – Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Zavod za zbrinjavanje izbjeglica, Crveni krst Crne Gore, DEU I UNHCR</li> <li>▪ Zaključivanje Sporazuma sa Republikom Kosovom o</li> </ul>
--	--	--	--

<sup>6</sup> U januaru 2013. Crna Gora je kandidovala 2 pod-projekta stambene gradnje u okviru Regionalnog stambenog programa, za gradnju 62 stambene jedinice u opštini Nikšić i gradnju 42 stambene jedinice na Koniku. „**Pilot Projekat- Nikšić**“ izgradnja 62 stambene jedinice je odobren od strane Skupštine donatora. Ukupna vrijednost ovog projekta je 2.780.000.00 €, sredsva granta 1.980.000.00 € kontribucija države odnosno lokalne jedinice 600.000.00 €. U toku je potpisivanje okvirnog sporazuma između ministarstva finansija i CEB-a. „**Projekat Kamp Konik**“ kojim je predviđena gradnja 120 stambenih jedinica. Ukupna vrijednost ovog projekta je 7.374.135,15 €, sredsva granta 5.993.785,15 € kontribucija države odnosno lokalne jedinice 1.380.350 €. Projekat izgradnje Doma za stara lica u Pljevljima čija je ukupna vrijednost 2 612.407,2€, sredsva granta 2.078.287,2€ kontribucija države odnosno lokalne jedinice 534.120€. Projekti su dostavljeni Sekretarijatu CEB-a odnosno Skupštini donatora na razmatranje. Za potrebe realizacije **Regionalnog stambenog programa Opština Berane** u okviru Nacionalnog stambenog projekta je opredijelila lokaciju po važećem Generalnom urbanističkom planu, na kojoj je moguće graditi objekte za stanovanje i izdati urbanističko tehničke uslove. Opština Berane je za ovu namjenu spremna da komunalno opremi objekat. **Opština Herceg Novi** je opredijelila 15 000m<sup>2</sup> zemljišta za Nacionalni stambeni program. Takođe u okviru **IPA projekta** izgradnja 90 stanova na kampu Konik, završen je Glavni građevinski projekat I nalazi se na reviziji kod Direkcije javnih radova.

				<p>uzimanju perioda osiguranja navršenog u drugoj državi ugovomici za ispunjenje uslova za sticanje prava na penziju.</p> <p>Trenutno je interesovanje za povratak izrazilo oko 100 porodica. Od septembra 2012. do februara 2013. pravo na dobrovoljni povratak iskoristilo je 38 lica, od čega su se 34 lica vratila na Kosovo, a 4 lica u BiH. Ukupno 60 porodica (319 lica) iz cijele Crne Gore je zainteresovano za povratak u pečki region, odnosno opštine Peć, Đakovica, Klina i Istok.</p> <p>**Projekat Bukovica se realizuje predviđenom dinamikom. Do sada su izgrađena 43 stambena objekta i 35 pomoćnih, a u 2013. je planiran završetak 15 stambenih objekata iz 2012. godine, kao i izgradnja 10 novih objekata za šta su obezbijedena sredstva u iznosu od 400 000 eura.</p>
Aktivnost 5 Zbrinjavanje tražilaca azila	UZZI	-Stavljanje u upotrebu Centra za trazioce azila* -Smještaj u drugim vidovima kolektivnog smještaja	2013-14.	*Decembar 2013.
<b>III PARLAMENTARNE REFORME</b>				
<b>3.1. ZAKONODAVNA I NADZORNA FUNKCIJA SKUPŠTINE</b>				
Aktivnost 1 Jačanje zakonodavne i nadzorne funkcije Skupštine	Skupština	<p>-Implementacija Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane*</p> <p>-Održavanje sjednica Radnih tijela, najmanje jednom u pola godine, na kojima će učestvovati predstavnici nadležnih ministarstava i, po potrebi, drugih organa državne uprave i organizacija, sa ciljem razmatranja sprovođenja politika u oblastima u njihovoj nadležnosti</p> <p>-Održavanje kontrolnih i konstitutivnih saslušanja od strane Odbora za bezbjednost i odbranu</p> <p>-Posjete Odbora za bezbjednost i odbranu jedinicama Vojske</p> <p>-Implementacija Zakona o parlamentarnoj istrazi**</p> <p>-Implementacija Zaključaka o izgrađivanju povjerenja u izborni proces***</p>	2013-14.	<p>*Nadležno radno tijelo Skupštine razmatra izvještaje koje dostavljaju Ministarstvo odbrane, Vojska Crne Gore, Agencija za nacionalnu bezbjednost, Uprava policije, Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao i drugi organi i institucije koje se bave poslovima bezbjednosti i odbrane. Takođe, nadležno radno tijelo Skupštine daje mišljenja, predloge i sugestije tokom razmatranja predloga zakona o budžetu, u dijelu koji se odnosi na oblast bezbjednosti i odbrane.</p> <p>**Skupština je donijela Odluku o otvaranju parlamentarne istrage i obrazovanju Anketnog odbora radi prikupljanja informacija i činjenica o događajima koji se odnose na rad državnih organa, povodom objavljivanja audio snimaka i transkripta sa sjednica organa i tijela Demokratske partije socijalista.</p> <p>***Na osnovu Zaključaka o izgrađivanju povjerenja u izborni proces koje je Skupština usvojila 31. maja 2013, formirana je Radna grupa koja će analizirati i procijeniti potrebu da, na bazi vlastitog zapažanja i preporuka OEBS-ODIHR-a i Savjeta Evrope, kao i uvažavajući standarde Evropske unije, pripremi predloge za izmjenu i dopunu Zakona o ličnoj karti, Zakona o cmogorskom</p>

				<i>državljanstvu, Zakona o registrima prebivališta i boravišta, Zakona o finansiranju političkih partija, Zakona o izboru odbornika i poslanika i Zakona o biračkim spiskovima. Nakon usvajanja predloga za izmjenu i dopunu navedenih zakona, Skupština će Radnu grupu konstituisati kao privremeno radno tijelo, koje će imati ovlaštenja skupštinskog nadzora rada državnih organa, organa državne uprave i organa lokalne uprave.</i>
<b>3.1.1. Pregovori sa EU</b>				
Aktivnost 1 Praćenje pregovaračkog procesa sa EU	Skupština	-Priprema Rezolucije kojom će se precizno definisati uloga Skupštine Crne Gore u pristupnim pregovorima sa EU i dati smjernice Vladi u procesu vođenja pregovora -Razmatranje nacrtu pregovaračkih pozicija po poglavljima na sjednicama Odbora za evropske integracije i davanje mišljenja i sugestija, kao i održavanje sjednica radi dobijanja informacija o pripremi pregovaračkih pozicija od pregovaračkih struktura Vlade	2013-14.	
<b>3.2. TRANSPARENTNOST I JAČANJE KAPACITETA SKUPŠTINE</b>				
Aktivnost 1 Jačanje otvorenosti i transparentnosti	Skupština	-Utvrdjivanje procedura za obraćanje građana Skupštini -Nastavak realizacije projekta „Otvoreni parlament“ -Unapređenje Internet stranica Skupštine -Redovno ažuriranje listinga javnog glasanja na Internet stranicama Skupštine	2013-14.	
Aktivnost 2 Jačanje efikasnosti rada, administrativnih i materijalnih kapaciteta Skupštine Crne Gore	Skupština	-Donošenje godišnjeg Plana zakonodavnog rada Skupštine sa planom usklađivanja zakonodavstva sa pravom EU i planom razmatranja izvještaja koje pojedini organi dostavljaju Skupštini -Usvajanje kalendara aktivnosti za prolječno i jesenje zasjedanje -Usvajanje godišnjih planova rada radnih tijela -Izrada idejnog rješenja za trajno obezbjeđivanje odgovarajućeg prostora za potrebe Skupštine Crne Gore	2013-14.	



		-Donošenje seta pravila-politika kojima se uređuje informacioni sistem Skupštine (politika sigurnosti informacionog sistema, politika korišćenja interneta, politika korišćenja mail servera, antivirusna polisa za računare i sl.) -Donošenje Pravilnika o sistematizaciji i organizaciji Službe Skupštine Crne Gore		
<b>IV BEZBJEDNOSNA PITANJA</b>				
<b>4.1. REFORMA OBAVJEŠTAJNO-BEZBJEDNOSNOG SEKTORA</b>				
Aktivnost 1 Usvajanje i implementacija Akcionog plana za reformu sektora bezbjednosti	Potpr. Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku	-Izrada Akcionog plana za reformu sektora bezbjednosti*	2013-14.	<i>*Planirano je da dokument bude usvojen na Vladi do 15. novembra 2014. godine.</i>
Aktivnost 2 Jačanje kapaciteta Odjeljenja za vojno-obavještajne i bezbjednosne poslove	MO	-Nastavak aktivnosti na popuni radnih mjesta, usavršavanju i obuci službenika Odjeljenja u saradnji sa NATO i zemljama partnerima	2013-14	
Aktivnost 3 Nastavak reforme Agencije za nacionalnu bezbjednost	ANB	-Implementacija nove organizacije i sistematizacije ANB -Jačanje partnerskih odnosa sa službama država članica NATO u cilju postizanja pune interoperabilnosti -Nastavak aktivne participacije u radu asocijacija obavještajnih i bezbjednosnih službi, u cilju jačanja povjerenja sa službama članicama ovih asocijacija i implementacije standarda usvojenih od strane službi država članica NATO -Intenziviranje saradnje u okviru regionalnih asocijacija obavještajnih i bezbjednosnih službi u cilju adekvatnog suprotstavljanja regionalnim bezbjednosnim izazovima -Intenziviranje saradnje u okviru regionalnih	2013-14.	

		<p>asocijacija obavještajnih i bezbjednosnih službi u cilju adekvatnog suprotstavljanja regionalnim bezbjednosnim izazovima</p> <p>-Sprovođenje aktivnosti na planu nadogradnje kapaciteta, posebno u dijelu sajber i ekonomske bezbjednosti kroz bilateralnu saradnju sa partnerskim službama NATO država</p> <p>-Sprovođenje edukativnog programa za vladinu administraciju u cilju podizanja bezbjednosne kulture</p>		
<p>Aktivnost 4 Jačanje normativnog okvira</p>	<p>MO, DZTP</p>	<p>-Izmjene i dopune Zakona o tajnosti podataka*</p> <p>-Donošenje dopunskih Instrukcija za implementaciju Uredbe o INFOSEC-u</p> <p>-Izrada nove Uredbe o bližim uslovima i načinu sprovođenja fizičkih mjera zaštite tajnih podataka</p> <p>-Izrada Uredbe o bližim kategorijama podataka kojima se može odrediti stepen tajnosti STROGO TAJNO, TAJNO i POVJERLJIVO</p>	<p>2013-14.</p>	<p><i>*Izmjene i dopune će se izvršiti u cilju usklađivanja Zakona sa NATO preporukama i NATO bezbjednosnom politikom a odnosiće se na izmjenju člana 26 kojim je propisana lista lica koja pristupaju tajnim podacima bez dozvole za pristup tajnim podacima (PSC).</i></p>
<p>Aktivnost 5 Međuresorna saradnja</p>	<p>MO, ANB, DZTP, MUP,UP, PU,UC, USPNFT</p>	<p>-Saradnja u okviru radne grupe za izradu Akcionog plana za reformu sektora bezbjednosti*</p> <p>-Saradnja u okviru ekspertske grupe u pripremi Sporazuma o međusobnoj saradnji ANB i MO – Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove</p>	<p>2013-14.</p>	
<p>Aktivnost 6 Realizacija Partnerskog cilja za Crnu Goru »Nacionalni program za bezbjednosnu saradnju sa NATO« *</p>	<p>DZTP</p>	<p>-Usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa budućim izmjenama i dopunama bezbjednosne politike NATO</p>	<p>2013-14.</p>	<p><i>*Visoko - prioritarna aktivnost.</i></p>
<p>Aktivnost 7 Međunarodna saradnja</p>	<p>Vlada, DZTP</p>	<p>-Zaključivanje međudržavnih bilateralnih sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka sa SR Njemačkom i Grčkom Republikom</p> <p>-Usaglašavanje međudržavnih bilateralnih sporazuma sa Hrvatskom, Slovenijom i Makedonijom</p>	<p>2013-14.</p>	
<p>Aktivnost 8 Organizacija i jačanje kapaciteta Direkcije za</p>	<p>DZTP</p>	<p>-Nastavak aktivnosti na popunjavanju organizacione jedinice INFOSEC (NCSA, SAA i NDA)</p>	<p>2013-14.</p>	

zaštitu tajnih podataka		-Nastavak aktivnosti na usavršavanju i obuci službenika Direkcije u saradnji sa NATO i zemljama partnerima		
Aktivnost 9 INFOSEC	Vlada, MO, DZTP	-Nastavak sa korišćenjem i, po potrebi, proširenje mreže PEM HART stanica za razmjenu NATO RESTRICTED tajnih podataka i sistema MOTOROLA SY 71 za razmjenu NATO SECRET tajnih podataka	2013-14.	
Aktivnost 10 Bezbjednost lica	Organi državne uprave, DZTP	-Nastavak realizacije programa edukacije državnih službenika i namještenika za rad i postupanje sa tajnim podacima -Redovni brifinzi lica sa NATO sertifikatima*	2013-14.	<i>*Periodično se organizuju brifinzi lica koja posjeduju NATO setifikat.</i>
Aktivnost 11 Fizička bezbjednost	Direkcija za zaštitu tajnih podataka, MO,VCG, ANB	-Pružanje stručne pomoći i nadzor nad uspostavljanjem mjera fizičke bezbjednosti u novoformiranom Odjeljenju MO za vojno-obavještajne i bezbjednosne poslove i drugim organima -Adaptacija prostorija Odjeljenja za vojno-obavještajne i bezbjednosne poslove, u skladu sa NATO bezbjednosnim standardima -Unaprijeđivanje i sprovođenje mjera fizičke bezbjednosti u prostorijama u kojima se rukuje tajnim podacima, u skladu sa NATO standardima	2013-14.	
Aktivnost 12 Administrativna bezbjednost i sistem registara	DZTP, MO	-Uspostavljanje novih podregistara tajnih podataka za potrebe ministarstava i drugih državnih organa - u skladu sa potrebama -Vršenje redovnih unutrašnjih kontrola -Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem Zakona o tajnosti podataka i primjenom međunarodnih ugovora	2013-14.	
<b>4.2. SAJBER BEZBJEDNOST</b>				
Aktivnost 1 Strategija Cyber bezbjednosti*	MIDiT, MO i ostali državni	-Implementacija „Strategije sajber bezbjednosti 2013-2017“ (usvojena u septembru 2013.)* -Izmjena i dopuna određenih pravnih akata i donošenje novih u saradnji sa ekspertima iz NATO, EU, ITU-a i IMPACT-a, a na osnovu analize	2013-14.	<i>*Cilj Strategije je koordinisana izgradnja organizacionih, insitucionalnih i upravljačkih kapaciteta, unapređenje zakonskih i podzakonskih propisa ucilju unapređenja informacione bezbjednosti u Crnoj Gori, u skladu sa EU i NATO standardima.Vlada je usvojila i Akcioni plan za implementaciju strategije za period 2013-2015. Izrađen je i Elaborat sa jasno</i>

	organi	zakonskih rješenja		definisanim nadležnostima državnih organa u borbi protiv Cyber prijetnji.
Aktivnost 2 Koordinacija na nacionalnom nivou	MIDiT,MO ostali državni organi	-Formiranje Nacionalnog savjeta za sajber bezbjednost koji će koordinirati sve aktivnosti vezane za sajber bezbjednost	2013-14.	
Aktivnost 3 Computer Security Incident Response (CSIRC)- CIRT na nacionalnom nivou	MIDiT,MO i ostali državni organi	-Uspostavljanje CIRT-a (CSIRC) u ostalim državnim organima i njihovo uvezivanje sa nacionalnim CIRT-om (CSIRC)* -Uspostavljanje real-time mehanizama za koordinaciju sa drugim državama u cilju pravovremenog reagovanja	2013-14.	*Svi državni organi, pravna lica sa javnim ovlaštenjima i druga pravna i fizička lica koja ostvaruju pristup ili postupaju sa podacima su u procesu određivanja kontakt osoba za saradnju sa Nacionalnim CIRT-om.
Aktivnost 4 Disaster recovery	MIDiT,MO i ostali državni organi	-Izgradnja kapaciteta Disaster recovery za potrebe državnih organa*	2013-14.	*Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije izvršilo izgradnju lokacije „Disaster Recovery“ za potrebe državnih organa i organa uprave. Državni organi i organi uprave imaju obavezu da dostave zahtjeve MIDiT za smještaj informaciono-komunikacione opreme.

### 4.3. KONTROLA NAORUŽANJA I BORBA PROTIV TERORIZMA

#### 4.3.1. Kontrola naoružanja

Aktivnost 1 Implementacija Strategije za smanjenje lakog i malog naoružanja i prateće strategije - SALW	Nac. komisija za sprovođenj e Strategije za kontrolu naoružanja	-Implementacija Akcionog plana Strategije za smanjenje lakog i malog naoružanja -Formiranje Koordinacionog tijela za praćenje implementacije SALW*	2013-14.	*Usvojena Strategija za smanjenje lakog i malog naoružanja (SALW) i Akcioni plan za implementaciju ove strategije.
Aktivnost 2 Prevoz opasnih materija i proizvodnja i promet eksplozivnih materija	MUP, UP, MO, UC, MVPEI	-Donošenje Zakona o prevozu opasnih materija* -Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama** -Inspekcijski nadzor u okviru nadležnosti i ovlaštenja u oblasti zaštite i spašavanja, prevoza opasnih materija, proizvodnje, prometa, nabavke, skladištenja i upotrebe eksplozivnih materija, skladištenja, držanja, prometa, rukovanja i upotrebe zapaljivih tečnosti i gasova -Transport opasnih materija – eksplozivnih materija, otrovnih i radioaktivnih materija	2013-14.	*Programom rada Vlade, usvajanje Zakona predviđeno za III kvartal 2013. **Urađen predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama. ***Tim za uništavanje NUS-a je, u izvještajnom periodu, izvršio prikupljanje i uništavanje NUS-a sa cjelokupne teritorije Crne Gore, u skladu sa procedurama. Ukupno je prikupljeno oko 800 kg NUS-a i uskladišteno u magacinu u Rogamima. Završeno je generalno izviđanje kompletne teritorije Crne Gore radi razminiranja od kasetne municije (u saradnji sa NPA i RCUĐ-om).

		<p>-Vršenje djelatnosti miniranja, prometa eksplozivnih materija</p> <p>-Izdavanje sertifikata za vozače vozila koja prevoze opasne materije i Uvjerenja za lica koja rukuju opasnim materijama</p> <p>-Organizovanje i sprovođenje zaštite od neeksploziviranih ubojnih sredstava***</p>		
Aktivnost 2 Kontrola naoružanja	MUP, MO,ME, MVPEI, UC	<p>-Kontinuirana kontrola izvoza/uvoza naoružanja i vojne opreme, u skladu sa Zakonom o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene</p> <p>-Donošenje novog Zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i nevojnim ubojnim sredstvima*</p> <p>-Izrada i usvajanje izmjena i dopuna Zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene</p> <p>-Izrada i usvajanje izmjena i dopuna Uredbe o spoljnoj trgovini sredstvima za posebne namjene**</p> <p>-Transport i tranzit naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene</p> <p>-Kontinuirana kontrola izvoza robe dvostruke namjene u skladu sa važećim Zakonom o kontroli izvoza robe dvostruke namjene</p> <p>-Kontinuirana primjena softvera za praćenje prometa naoružanja i robe dvostruke namjene</p> <p>-Ažuriranje Nacionalne kontrolne liste roba dvostruke namjene i Nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme u skladu sa relevantnim direktivama EU</p> <p>-Poštovanje međunarodnih obaveza, naročito sankcija UN, EU, OEBS, međunarodnih sporazuma o neširenju naoružanja</p> <p>-Izdavanje dozvola za uvoz/izvoz/transport oružja u skladu sa kriterijumima EU</p>	2013-14.	<p>*Zahvaljujući aktivnoj saradnji Ministarstva ekonomije sa ekspertima organizacija BAFA (Savezna kancelarija za ekonomiju i kontrolu izvoza) iz Njemačke, Ministarstvo ekonomije je u okviru Odluke Savjeta 2012/711/CFSP o podršci EU aktivnostima u cilju promovisanja kontrole izvoza oružja i principa i kriterijuma Zajedničkog stava 2008/944/CFSP predložilo, a Skupština Crne Gore proglasila Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene. S obzirom na to, a u cilju prihvatanja standarda u oblasti kontrole spoljnotrgovinskih tokova naoružanjem i vojnom opremom javila se potreba i za donošenje novog Zakona, čije usvajanje se očekuje do kraja tekuće godine.</p> <p>**Izmjene i dopune pomenutih propisa će se realizovati u prva dva kvartala 2014.</p>

<p>Aktivnost 3 Implementacija međunarodnih dokumenata i UN konvencija iz oblasti razoružanja i kontrole oružja</p>	<p>MVPEI, UP, MO</p>	<p>-Razmjena godišnjih informacija (GEMI) i učešće u radu tijela OEBS-a u skladu sa "Bečkim dokumentom 2011" -Izrada i dostavljanje izvještaja OUN iz oblasti kontrole naoružanja u skladu sa relevantnim konvencijama -Prihvatanje 1 evaluacijske inspekcije i 3 inspekcije specifičnog područja od strane zemalja članica OEBS-a u skladu sa "Bečkim dokumentom 2011"* -Sprovođenje 2 aktivne inspekcije u inostranstvu -Nastavak bilateralne saradnje u oblasti kontrole naoružanja sa K. Danskom, R. Mađarskom i SR Njemačkom -U skladu sa Sporazumom o podregionalnoj kontroli naoružanja (SPKN), realizovaće se 1 inspekcija prijavljene lokacije u Crnoj Gori od strane BiH i 3 inspekcije od strane Crne Gore u ovim zemljama, kao i redovno učešće u radu Podregionalne konsultativne komisije</p>	<p>2013-14.</p>	<p><i>*Crna Gora je obavezna da prihvati do tri inspekcije godišnje i jednu tzv. evaluacionu inspekciju, kao i da upućuje inspektore u inspekciju vojnih snaga. Crna Gora uspješno ispunjava ove obaveze.</i></p>
<p>Aktivnost 4 Uništavanje viškova naoružanja</p>	<p>UP, MO</p>	<p>-Sprovođenje aktivnosti na bezbjednom smještaju i uništavanju viškova naoružanja, eksplozivnih sredstava i municije u posjedu UP -Preventivno uništavanje municije i minsko-eksplozivnih sredstava (ubojnih sredstava-UbS) u organizaciji Vojske Crne Gore (vidi: 5.3.2. akt 3)</p>		
<p>Aktivnost 5 Implementacija Sporazuma o primjeni zaštitnih mjera MAAE s Crnom Gorom, uključujući Dodatni protokol i Protokol o malim količinama radioaktivnih izvora</p>	<p>MORT, Agencija za zaštitu životne sredine, Skupština</p>	<p>-Implementacija Sporazuma o zaštitnim mjerama, Dodatnog protokola i protokola o malim količinama* -Kontinuirana izrada Nacionalnih izvještaja o nuklearnim materijalima</p>	<p>2013-14.</p>	<p><i>*U cilju dalje implementacije Sporazuma o zaštitnim mjerama, Dodatnog protokola i protokola o malim količinama. U toku je izrada VI Nacionalnog izvještaja i izjave o nuklearnim materijalima. Ovi izvještaji imaju za cilj da pokažu da Crna Gora ispunjava svoje obaveze, čime doprinosi globalnom okviru unaprjeđenja sigurnosti i bezbjednosti. Izvještaji i izjave o nuklearnim materijalima se kvartalno dostavljaju Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju.</i></p>
<p><b>4.3.2. Borba protiv terorizma</b></p>				
<p>Aktivnost 1 Unapređivanje interoperativnosti između vojske i posebnih jedinica za borbu protiv terorizma i osposobljavanje za učešće u</p>	<p>MUP, UP MO</p>	<p>-Osposobljavanje jedinica za učešće u međunarodnim operacijama -Priprema štabnog osoblja za učešće u komandama međunarodnih operacija</p>	<p>2013-14.</p>	

međunarodnim operacijama		-Obuka oficira za vojne posmatrače UN -Obuka mornaričkih starješina za učešće u pomorskim međunarodnim operacijama -Učešće na zajedničkim oblicima osposobljavanja između pripadnika Vojske i policije		
Aktivnost 2 Borba protiv finansiranja terorizma i jačanje mehanizama i sprovođenje aktivnosti na prevenciji terorizma	Sudovi, Tužilaštvo , USPNFT, ANB,UP, MO	-Pristupanje relevantnim međunarodnim sporazumima -Izrada Nacionalnog akcionog plana za sprovođenje rezolucije SB UN 1540 -Implementacija međunarodnih instrumenata (relevantne konvencija i rezolucija Savjeta bezbjednosti UN) i podrška međunarodnim inicijativima za borbu protiv nuklearnog terorizma -Implementacija Akcionog plana Nacionalne komisije za sprovođenje Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranje terorizma -Izrada Inoviranog akcionog plana za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma za period 2013-2014. -Uspostavljanje Savjeta za sajber bezbjednost (vidi 4.2.) -Preduzimanje mjera na planu suprostavljanja ekstremizmima i radikalizaciji, koji potencijalno mogu prerasti u terorizam (saradnja sa nadležnim institucijama u zemlji, regionu i šire) -Sprovođenje mjera krivičnog gonjenja i procesuiranja izvršilaca, saizvršioaca, podstrekača, pomagača i/ili drugih lica koje su na bilo koji način povezani s pranjem novca i finansiranjem terorizma -Suzbijanje djelovanja pravnih subjekata povezanih s pranjem novca i finansiranjem terorizma -Saradnja sa Evropskim centrom za kontrolu i prevenciju bolesti ECDC i predstavnicima Evropske komisije vezano za tematiku biološkog udesa -Kontinuirano praćenje sprovođenja propisa iz oblasti borbe protiv nuklearnog terorizma i širenja	2013-14.	*Agencija za zaštitu životne sredine je u izvještajnom periodu izdala ukupno 25 dozvola za promet radioaktivnog materijala i devetnaest 6 dozvola za obavljanje radiacione djelatnosti. Takođe, Direktorat za vanredne situacije izdao je šest saglasnosti za prevoz opasnih materija u postupku redovne procedure izdavanja dozvola za promet radioaktivnih materijala koje izdaje Agencija za zaštitu životne sredine. Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti, međunarodno potvrđenih ugovora i konvencija i drugih zakonskih propisa, ekološki inspektor za zaštitu od jonizujućeg zračenja je: <ul style="list-style-type: none"> <li>- izvršio 133 redovnih inspekcijских nadzora za kontrolu lica koja obavljaju radijacionu djelatnost (usmene opomene za manje nepravilnosti pri radu ...)</li> <li>- Donio 98 rješenja koja se odnose na preduzimanje određenih mjera i radnji, u cilju: otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, mjerenja stepena individualnog spoljašnjeg izlaganja profesionalno izloženih lica, vršenja zdravstvenih pregleda profesionalno izloženih lica koja rade u zoni zračenja, dozimetrijskih ispitivanja, kontroli radne sredine i mjerenja radi sprovođenja programa osiguranja i kontrole kvaliteta za izvore jonizujućeg zračenja, pribavljanja Rješenja o ispunjenosti propisanih uslova za korišćenje izvora jonizujućeg zračenja.</li> <li>- podnio 5 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka na osnovu Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti.</li> </ul> Tokom avgusta 2013. intezivirane su aktivnosti III i IV faze projekta IPA 2009/021-640 „Upravljanje zatvorenim izvorima, uklanjanje radioaktivnog otpada (radioaktivni gromobrani) i jačanje efektivnosti regulatome infrastrukture u oblasti zaštite od zračenja u Crnoj Gori, Makedoniji i na Kosovu (UNSCR 1244/99)“ koje sprovodi D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“. S tim u vezi predstavnici ekspertskeog tima D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ skinuli su trećinu radioaktivnih

		oružja za masovno uništenje -Prevenција nedozvoljenog transporta nuklearnog i radioaktivnog materijala, kroz organizovane kontrole roba na radioaktivnost i inspekcijskim nadzorom na osnovu izdatih dozvola za uvoz, izvoz, tranzit i prevoz radioaktivnih materijala, na osnovu Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti*		<i>gromobrana, transportovali ih i smjestili u skladište radioaktivnog otpada. Nastavljeno je sa implementacijom projekata iz oblasti zaštite od jonizujućeg zračenja i radijacione sigurnosti podržanih od strane Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA), potpisani su aneksi na Finansijske sporazume za Horizontalni program nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja za 2009. i 2011.</i>
Aktivnost 3 Osposobljavanje za učešće u međunarodnim operacijama		-Osposobljavanje jedinica za učešće u međunarodnim operacijama -Priprema štabnog osoblja za učešće u komandama međunarodnim operacijama -Obuka oficira za vojne posmatrače UN -Obuka mornaričkih starješina za učešće u pomorskim međunarodnim operacijama	2013-14	
<b>4.4. UPRAVLJANJE U VANREDNIM SITUACIJAMA</b>				
Aktivnost 1 Unapređenje podrške civilnim institucijama	MUP, MO	-Nastavak izgradnje sposobnosti Vojske za pomoć civilnim institucijama u kriznim situacijama kroz zajedničke vježbe i obuke -Učešće pripadnika MO, VCG I MUP u SEESIM vježbama u okviru SEDM inicijative	2013-14.	
Aktivnost 2 Unapređenje elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama	Vlada, MIDT, MUP i Operatori	-Obezbeđivanje integriteta javne elektronske komunikacione mreže i korišćenje elektronskih komunikacionih usluga u slučajevima većeg ispada mreže, ratnog i vanrednog stanja, elementarnih nepogoda, kao i drugih vanrednih situacija* -Harmonizacija jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“ -Obezbeđivanje besplatnih poziva na brojeve hitnih službi -Izrada Godišnjih kriznih planova za postupanje u vanrednim situacijama	2013-14.	<i>*Obaveza operatora je da u vanrednim situacijama obezbijede nesmetano obavljanje svojih usluga, a naročito pozivanje hitnih službi. Svi operatori telefonskih mreža moraju imati mogućnost da u vanrednim situacijama određenim licima koje odredi Vlada, u određenim tačkama svoje mreže, omoguće prednost pri korišćenju usluga.</i>



<p>Aktivnost 3 Unapređenje sistema zaštite i spašavanja</p>	<p>MUP, MO</p>	<p>-Nastavak aktivnosti na usklađivanju modela organizacije upravljanja u vanrednim situacijama u skladu sa preporukama međunarodne zajednice i sa dobrom praksom organizacije ovih službi u zemljama u okruženju i zemljama EU -Učestvovanje u radu Grupe za civilnu zaštitu (Civil Protection Group (CPG)) u okviru Komiteta za civilno planiranje u vanrednim situacijama (CEPC) NATO -Učešće na plenarnim sastancima u okviru NATO Komiteta za civilno planiranje u vanrednim situacijama – CEPC -Izrada predloga izmjena i dopuna Zakona o zaštiti i spašavanju* -Pristupanje Savjetu CMEP SEE; -Izrada planova za zaštitu i spašavanje od poplava za 5 opština (Kotor, Budva, Herceg Hovi, Pljevlja i Rožaje) u okviru projekta „Adaptacija na klimatske promjene u Zapadnom Balkanu“ -Nastavak implementacije projekta u okviru UNISDR-WMO/DRR po nazivom „Building Resilience to Disasters in Western Balkans and Turkey“ -Zavrsetak implementacije projekta „Pripremljenost za odgovor na vanredne situacije i smanjivanje rizika od katastrofa“** -Nastavak realizacije IPA projekta „Prekogranična zaštita i spašavanje od poplava“ -Nastavak izrade opštinskih i preduzetnih planova za zaštitu i spašavanje za različite hazarda</p>	<p>2013-14.</p>	<p><i>*Urađen tekst predloga o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju i dostavljen EK na ekspertizu</i> <i>**Izrada planova za zaštitu i spašavanje od zemljotresa za pet osnovnih škola u Podgorici, Beranama, Kotoru, Baru i Ulcinju; izrada međupredmetnog programa u oblasti vanrednih situacija; izrada vodiča za postupanje u slučaju različitih vrsta hazarda; edukacija učenika, nastavnog i vannastavnog osoblja; izrada određenih edukativnih materijala itd. Vremenski okvir realizacije projekta je deset mjeseci, zaključno sa oktobrom 2013.</i></p>
---	--------------------	---	-----------------	--

## V VOJNO-ODBRAMBENA PITANJA

### 5.1. ODBRAMBENA POLITIKA

Aktivnost 1 Reforma i razvoj sistema odbrane	MO	-Reorganizacija Vojske Crne Gore i Ministarstva odbrane u skladu sa smjericama SPO -Rješavanje viškova NVO* -Natavak realizacije projekta „Building integrity“	2013-14.	<i>*Viškovi će se riješavati prodajom i uništavanjem suvišnih ubojnih sredstava kroz MONDEM program. Takođe, pokrenuta je i inicijativa za otvaranje projekta u okviru NATO Trust Fund.</i>	
Aktivnost 2 Jačanje regionalne odbrambene saradnje	MO	-Nastavak saradnje sa partnerima, zemljama regiona i međunarodnim organizacijama -Predsjedavanje Crne Gore Američko-jadranskom poveljom (vidi 1.2.2.) -Učešće ministra odbrane na sastancima kao i predstavnika MO na aktivnostima u okviru regionalnih inicijativa -Međusobne posjete ministara odbrane i načelnika Generalštabova država regiona -Realizacija aktivnosti po Godišnjim planovima bilateralne saradnje	2013-14.		

## 5.2. PLANOWI ODBRANE

Aktivnost 1 Razvojno planiranje odbrane	MO	- Implementacija Strategijskog pregleda odbrane -Izrada Dugoročnog plana razvoja odbrane - DPR -Izrada nove organizacione strukture Vojske i prelazak na bataljonsku organizaciju	2013-14.	Predviđena sredstva 6 500€	<i>Smjernice za izradu DPR obezbjedio Strategijski pregled odbrane, koji je Vlada donijela 04.07.2013.</i>
Aktivnost 2 Implementacija PARP i Partnerskih ciljeva	MO	-Realizacija i praćenje III i IV paketa Partnerskih ciljeva* -Izrada Informacije o implementaciji III paketa PC -Izrada PARP odgovora 2014.	2013-14.	<i>*Treći paket sadrži 49 partnerskih ciljeva, četvrti paket PC Crna Gora će dobiti u proljeće 2014.</i>	
Aktivnost 3 Unapređenje sistema nadzora i kontrole vazdušnog prostora	MO	-Nalaženje optimalnog modela integrisanog sistema nadzora i kontrole vazdušnog prostora kroz regionalnu saradnju i u okviru BRAAD inicijative -Dostavljanje predloga Vladi za donošenje odluke o nabavci višenamjenskih helikoptera **	2013-14.	<i>*Prema urađenoj studiji biće nabavljena dva srednja višenamjenska helikoptera.</i>	

## 5.3. UPRAVLJANJE ODBRANOM

Aktivnost 1 Pravni aranžmani za učešće u kolektivnoj odbrani (vidi: 5.2)	MO	-Nastavak Analiza ustavnih odredbi i sistemskih propisa u oblasti odbrane -Predlaganje donošenja novih i izmjena i dopuna postojećih pravnih propisa radi otklanjanja prepreka za učešće Crne Gore u kolektivnoj odbrani	2013-14.	Predviđena sredstva 6000 €	
---	----	---	----------	----------------------------	--

### 5.3.1. Unapređenje kadrovskog potencijala

Aktivnost 1 Obrazovanje i usavršavanje vojnog osoblja	MO	-Nastavak obrazovanja kadeta u inostranim VA -Komandno štabno, generalštabno, podoficirsko i ostala usavršavanja vojnog osoblja -Nastavak izučavanja stranih jezika	2013-14.	<i>Trenutno se 29 kadet školuje u inostranstvim vojnim školama: 1 kadet u Republici Srbiji, 8 kadeta u Republici Grčkoj; 2 kadeta u Saveznoj Republici Njemačkoj; 15 kadeta u Republici Makedoniji, 1 kadet u SAD-u i 2 kadeta se obrazuju u Pomorskoj akademiji u Italiji. U toku 2014. planirano je upućivanje do 8 kadeta na obrazovanje u inostranim Vojnim akademijama.</i>	
Aktivnost 2 Usavršavanje državnih službenika i namještenika	MO	-Usavršavanje državnih službenika i namještenika u zemlji* i inostranstvu **	2013-14.	Predviđena sredstva 6.000€	<i>*Na osnovu Programa stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika koje svake godine donosi Uprava za kadrove, kao centralni organ za upravljanje kadrovima u državnoj upravi Crne Gore). **Sprovodi se na osnovu bilateralnih sporazuma sa partnerskim zemljama.</i>
Aktivnost 3 Opremanje i obuka deklariranih jedinica po OCC konceptu	MO	-Obuka i ocjenjivanje deklariranih jedinica*	2013-14.	<i>*Četa Pješadijskog bataljona na nivou SEL-2 u 2013. i nivou NEL-2 u 2014. Obuka i ocjenjivanje ostalih deklariranih snaga na nivou SEL-1 u 2014.</i>	
Aktivnost 4 Nastavak Vojno-vojne saradnje sa partnerskim zemljama	MO	-Nastavak Saradnje sa partnerima i NATO u skladu sa planovima bilateralne saradnje	2012-13.	Predviđena sredstva 588.000 €	
Aktivnost 5 Učešće na zajedničkim vježbama u zemlji i inostranstvu	MO	„B-9 SPECIAL OPERATION FORCES exercise EAGLE 2013“ „IMMEDIATE RESPONSE 13“ "ADRION CAX i LIVEX 2014" "Delfin 14" "Joint Reaction" Zajednicka vjezba Mornarica VCG i R. Slovenije "MNE-SLO DIVE 14" "Agean Seal 14", "Naias 14", "Tunderbolt 14" u Grckoj "Shared Resilience" "Immediate Response 14" -Učešće na vježbi specijalnih snaga u okviru Balkan CHOD foruma (B9 CJSE "EAGLE 2014") "COMBINED ENDEAVOR 2014" -VIKING 2014 "Odlučan korak 4" OCC-NEL2	2013.            2014.		
Aktivnost 6 Učešće na kursovima u inostranstvu sa	MO (GŠ J-5)	-Nastavak obuke pripadnika plb/BrKoV u Austriji, -Kursevi za pripadnike NHB voda	2013-14.		

težištem na kursovima u regionalnim centrima zemalja okruženja		(vod za borbu protiv nuklearnog, biološkog, hemijskog oružja) u Kruševcu -Realizacija artiljerijskih gađanja u regionu -Nastavak obuke vojnih policajaca u R. Hrvatskoj i R. Sloveniji -Padobranski kurs u R. Srbiji -Obuka podvodnih deminera u R. Sloveniji -Obuka deminera u Bosni i Hercegovini -Realizacija kurseva od strane mobilnih trening timova partnerskih zemalja u Crnoj Gori			
Aktivnost 7 Obezbjedenje objekata, materijalnih sredstava i ljudstva	MO (GŠ J-3/7)	-Ugovorom o djelu obezbjeđuje se 10 objekata -Čuvarskom i prijavnom službom obezbjeđuju se 32 objekta od čega je 11 neperspektivno.	2013-14.	Predviđena sredstva 220.000 €*	*Izdvajanja za obezbjeđenje neperspektivnih objekata
<b>5.3.2. Oslobođanje od nepotrebne vojne infrastrukture i viška naoružanja</b>					
Aktivnost 1 Rješavanje viškova infrastrukturnih objekata koji su na korištenju MO	MO	-Valorizacija 17 vojnih lokacija preko tenderske komisije	2013-14.	MO i VCG trenutno ima 242 vojne lokacije. Postoji potreba za 23 vojna kompleksa. Višak vojnih kompleksa je predat Savjetu za privatizaciju Vlade CG radi valorizacije	
Aktivnost 2 Rješavanje viškova pokretnih stvari i opreme	MO	-Prodaja viška plovnih objekata* -Prodaja viškova i zastarjelih vojnih motornih vozila** -Rješavanje viška vazduhoplova u Vazduhoplovstvu Vojske Crne Gore ** -Prodaja ostalih sredstava (rezervni djelovi, sklopovi, intendantska sredstva i dr.)	2013-14.	*Prodaja će se realizovati putem tendera. Višak predstavlja 8 plovnih objekata. 3 su ratni brodovi, a ostalo su pomoćni plovni objekti. **Vlada je proglasila suvišnim 968 motornih priključnih vozila i radnih mašina. U toku 2013. su organizovane 3 prodaje istih pri čemu je prodato 300 vozila i ostvaren prihod od 422.000 €. Ostala vozila biće prodana kao sekundarne sirovine, u toku 2014. ***U vazduhoplovstvu su u višku 3 aviona tipa »UTVA«, dok će se za 4 aviona G-4, na osnovu smjernica iz SPO, donijeti Odluka radi oglašavanja suvišnim. U planskom periodu biće prodati na tržištu uključujuću i njihove rezervne djelove i trenažere za obuku u skladu sa važećim procedurama.	
Aktivnost 3 Rješavanje viška naoružanja i vojne opreme	MO	-Preventivno uništavanje municije i minsko-eksplozivnih sredstava (ubojnih sredstava-UbS) u organizaciji Vojske Crne Gore	2013-14.	Predviđena sredstva 150.000€	Na ovaj način uništava se municija za čiji barut je laboratorijskim ispitivanjem utvrđeno da je postao nestabilan, kao i ubojna sredstva sa isteklim rokom upotrebe. Predviđeno je u sopstvenoj režiji da se uništi 128,37 tona u 2014.

		<p>-Nastavak uništavanja naoružanja i UbS kroz programe za uništavanje. *</p> <p>-Realizacija I faze uništenja municije preko NATO Trust fond **</p> <p>-Realizacija III2 faze MONDEM programa ***</p> <p>--Realizacija uništenja municije sa američkom firmom Sterling (oko 200t municije do 20mm)</p>			<p>*Zbog nemogućnosti iznalaženja poligona za uništavanje municije Tehnički sporazum nije više na snazi. Ukupno je uništeno 1.211.15 tona.</p> <p>** Poslat zahtjev za uništavanje municije sa specifikacijom i količinama</p> <p>***Kroz III2 fazu u 2014.godini planirano za uništenje 400 tona municije.Do sada realizovana neutralizacija 1389,5 t.</p> <p>U skladištima Vojske CG smješteno je 5.463,36 tona municije od čega su viškovi 3.902,45 tona. Takođe, u skladištima VCG postoji 29.434 komada naoružanja i drugih borbenih sredstava, od čega su viškovi 16.203 komada. U okviru postojećih viškova 1.868,46 tona UbS i 2.803 komada naoružanja i drugih borbenih sredstava je prodato, a nije preuzeto. Sva sredstva koja se ne preuzmu u ugovorenom roku biće dodata na neki od programa za uništavanje. U okviru MONDEM programa do sada je ukupno neutralizovano 1.389,60 t.</p>
<b>5.3.3. Opremanje i modernizacija Vojske Crne Gore</b>					
Aktivnost 1 Nabavka novih sredstava i opreme	MO	<p>-Opremanje operativnog centra u vazduhoplovstvu i realizacija projekta „ASDE“*,</p> <p>-Nabavka opreme za EOD timove</p> <p>-Nabavka opreme za boarding timove**,</p> <p>-Opremanje deklarisanе jedinice po OCC sredstvima za dejstvo u noćnim uslovima</p> <p>Opremanje deklarisanе jedinice po OCC sredstvima za HBRNOb (CBRN).</p> <p>-Opremanje deklarisanе jedinice zaštitnom opremom</p> <p>-Opremanje inženjerske jedinice sa novim sredstvima</p>	2013-14.	<p>170.000 €</p> <p>250.000 €</p> <p>200.000 €</p> <p>150.000 €</p> <p>80.000 €</p> <p>60.000 €</p> <p>300.000 €</p>	<p>*U narednom periodu će se vršiti izrada projektne dokumentacije za operativni centar i realizacija potpisivanja MoU za ASDE</p> <p>**Dio opreme za boarding timove biće nabavljena u toku 2013</p>
Aktivnost 2 Unapređenje komunikacionog sistema	MO	<p>-Modernizacija informaciono-komunikacione infrastrukture,</p> <p>-Opremanje VCG uređajima digitalnog radija „TETRA“,</p> <p>-Opremanje jedinica VCG taktičkim radio uređ.i sist.*</p> <p>-Opremanje jedinica VCG komercijalnim radio uređ..</p> <p>-Zaštita informaciono-komunikacionih sistema</p> <p>-Realizacija projekta optičke kabl.mreže u kasam.VCG</p> <p>-Licenciranje i održavanje informaciono-</p>	2013-14.	<p>300.000 €</p> <p>250.000 €</p> <p>100.000 €</p> <p>25.000 €</p> <p>230.000€</p> <p>200.000 €</p> <p>50.000€</p>	<p>*Sredstva će se nabaviti kroz FMF program</p>

		komunik.opreme			
Aktivnost 3 Poboljšanje infrastrukturnih kapaciteta	MO	Tekuće održavanje objekata -Nastavak rekonstrukcije skladišta municije „Brezovik“ u Nikšiću* -Investiciono održavanje objekata**	2013-14.	1.200.000 € - 700.000 €	*U toku je obezbjeđenje 500.000 eura kroz MONDEM program sa kojom bi se nastavila aktivnost na rekonstrukciji ostalih objekata. Ambasada Njemačke je najavila donaciju u iznosu od 200.000 eura za nastavak radova na rekonstrukciji tokom 2014. **Investiciono održavanje odnosi se na planiranu rekonstrukciju objekata u kasarnama u Nikšiću, Baru i u Pljevljima, sidrištu u Luci Bar, remont i servisiranje trafo-stanice u kasarni u Danilovgradu, i dr.
Aktivnost 4 Održavanje-podizanje nivoa tehničke ispravnosti naoružanja i tehnike	MO	-Servisiranje i remont plovnih objekata Mornarice -Servisiranje i remont tehničkih sredstava KoV -Remont komponenti vazduhoplova	2013-14.	1.070.000€* 327.000 € 250.000 €	*Iznos od 1 milion eura planiran je za remont i rekonstrukciju 2 broda (raketne topovnjače) koji će biti uvedeni u operativnu upotrebu. Za redovno održavanje plovnih objekata predviđeno je 70.000 eura
<b>5.4. RESURSI</b>					
Aktivnost 1 Finansiranje odbrane u skladu sa finansijskim mogućnostima države, prioritetima ekonomske i fiskalne politike Vlade i odbrambenim programima za naredno razdoblje	MO, MF	-Povećanje budžetskih izdataka za odbranu na nivou od 1,2% BDP*	2014.	Projektovana sredstva 43,12 mil €	*U ova izdvajanja nisu uključene vojne penzije
Aktivnost 2 Poboljšanje strukture odbrambenog budžeta u korist opremanja i modernizacije	MO, MF	-Povećanje učešća izdataka za opremanje i modernizaciju	2014.	Do 12 % Odbrambenog budžeta	
<b>5.5. MIROVNE MISIJE</b>					
Aktivnost 1 Doprinos Crne Gore operacijama NATO – učešće u ISAF misiji	Vlada, MO, VCG	-Nastavak obuke i angažovanje VIII kontingenta Vojske Crne Gore u misiju ISAF - Upućivanje IX kontingenta - Upućivanje X kontingenta	2013-14.	Predviđena sredstva 3.250.000 €.	

Aktivnost 2 Doprinos Crne Gore operacijama EU učešće u operaciji EU „NAVFOR“ ATALANTA	Vlada, MO, VCG	-Nastavak obuke i angažovanje pripadnika VCG u operaciji EU NAVFOR ATALANTA.*	2013-14.	*Vrši se četvoromjesečno na grčkim I italijanskim ratnim brodovima, do 3 pripadnika u jednoj rotaciji Nastavak angazovanja 1 pripadnika Vojske Crne Gore u OHQ ATALANTA u Nortvudu. Predviđena sredstva 102.000 €.
Aktivnost 3 Doprinos Crne Gore operacijama UN – učešće u UNMIL misiji	Vlada, MO, VCG	-Nastavak obuke i angažovanje pripadnika VCG u mirovnu misiju UNMIL, Liberija	2013-14.	Trenutno se u misiji UNMIL nalaze 2 oficira VCG. Predviđena sredstva 118.000 €.
Aktivnost 4 Doprinos Crne Gore operacijama UN - učešće u mirovnoj misiji UN na Kipru (UNFICYP)	UP	-Upućivanje 4 policijska službenika u mirovnu misiju UN na Kipru	2013-14.	
Aktivnost 5 Dalje unapređenje implementacije partnerskog cilja „Stabilizacija i rekonstrukcija–interresorna saradnja”	MVPEI, MO, UP	-Razmjena iskustava u cilju definisanja neophodnih nacionalnih procedura za upućivanje civila u mirovne misije -Uređenje legislative -Identifikovanje i obuka civilnih eksperata	2013-14.	

## VI EKONOMSKA PITANJA

<b>6.1. Cilj Ekonomski razvoj</b>	<b>Vlada, MF, ME,</b>			
Aktivnost 1 Ostvarivanje glavnih ciljeva i usmjerenja u skladu sa smjericama makroekonomske i fiskalne politike za period 2013-2016. godine	MF	-Očuvanje fiskalne i finansijske stabilnosti zaustavljanjem trenda pogoršanja fiskalnih parametara -Rast budžetskih prihoda kroz smanjivanje sive ekonomije, intenziviranje naplate poreskih potraživanja i realizaciju započetih i planiranih stranih direktnih investicija -Ostvarivanje primarnog suficita u srednjem roku; -Postepeno smanjivanje budžetskog deficita u cilju dostizanja nivoa nižeg od 1% BDP-a u 2016. -Ukidanje izdavanja garancija osim za razvojne projekte -Obezbeđivanje sredstava za finansiranje, kroz novo emitovanje obveznica i refinansiranje državnog duga u cilju njegovog smanjivanja na nivo od 50% BDP-a u 2016. godini	2013-14.	Smjericama makroekonomske i fiskalne politike predviđaju se sljedeća kretanja osnovnih makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja u 2014. godini (u % BDP-a: Realni rast BDP-a od 3,5%; Inflacija od 2,9%; Deficit/Suficit javnog sektora od -1,0%; Javna potrošnja od 37,0%; Državni dug od 53,9%;

		-Realizacija investicija koje će doprinijeti rastu ekonomije, sa akcentom na sprovođenje strateških investicija		
Aktivnost 2 Sprovođenje aktivnosti i mjera u cilju dalje konsolidacije javnih finansija i reforme državne uprave	MF	-Implementacija Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti;* -Sprovođenje aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije kroz implementaciju mjera iz akcionog plana, usmjerenih na minimiziranje nelegalnog poslovanja a u cilju bolje naplate poreskih potraživanja i unaprjeđenje uslova za regularno poslovanje; -Rješavanje poreskog duga na osnovu analize poreskih potraživanja države, njihovog nivoa i strukture kao i procjene njihove naplativosti, a u cilju unaprjeđenja poreske discipline i stimulisanja poreskih obveznika koji uredno servisiraju obaveze prema državi; -Nastavak racionalizacije broja zaposlenih u državnoj upravi, shodno mjerama utvrđenim Planom reorganizacije javnog sektora; -Nastavak usklađivanja oblasti javnih finansija sa pravnom regulativom EU; -Nastavak aktivnosti na unaprjeđenju poslovnog ambijenta kroz implementaciju mjera za eliminisanje biznis barijera;	2013-14.	<i>*Zakonom se predviđaju novine koje se odnose na budžetski proces, a koje se mogu grupisati u tri ključne oblasti, i to: fiskalna odgovornost; inspekcijski nadzor i mjere odgovornosti i kaznene odredbe. Glavna novina odnosi se na uvođenje numeričkih fiskalnih pravila predviđenih matriškim kriterijumima koja se odnose na pravila o deficitu i dugu i uvođenje srednjeročnog budžetskog okvira, a u cilju pravovremenog i adekvatnog reagovanja na izazove i rizike na međunarodnom finansijskom tržištu, kao i odgovornog vođenja fiskalne politike i upravljanja javnim finansijama.</i>
Aktivnost 3 Dalja liberalizacija trgovine	ME	-Otvaranje pregovora o liberalizaciji trgovine uslugama i zaključivanje Protokola o trgovini uslugama između CEFTA 2006 potpisnica. * -Početak rada on-line baze podataka o problemima u pristupu tržištu – Market Access Data Base MADB -Kontinuirana primjena notifikacije šema državne pomoći CEFTA potpisnica. -Usvajanje Protokola koji će biti sastavni dio svih sporazuma o slobodnoj trgovini** -Kontinuirano sprovođenje Sporazuma o slobodnoj trgovini sa EFTA zemljama. -Kontinuirani rad na ispunjavanju obaveza koje	2013-14.	<i>*Vlada Crne Gore je formirala Pregovarački tim za vođenje pregovora i zaključivanje Protokola o trgovini uslugama između CEFTA 2006 potpisnica. Prva runda pregovora biće održana u novembru 2013. godine. **Potpisice CEFTA 2006 Sporazuma usvojiće Protokol kao sastavni dio svih sporazuma o slobodnoj trgovini, kako bi se oni povezali sa Pan Euro Med Konvencijom – preferencijalna pravila o porijeklu. ***Potpuna liberalizacija cmogorskog tržišta za industrijske proizvode porijeklom iz Turske će stupiti na snagu 1. januara 2015. godine. ****U skladu s Ugovorom o pristupanju Republike Hrvatske Evropskoj uniji, dalji trgovinski odnosi Hrvatske s Crnom Gorom</i>



		<p>proističu iz članstva CG u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.</p> <p>-Primjena Sporazuma o slobodnoj trgovini sa Turskom***</p> <p>-Kontinuirano sprovođenje Protokola kojim se mijenja i dopunjuje Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i Crne Gore****</p>		<p>biće regulisani Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP). S tim u vezi, Crna Gora i Evropska komisija potpisuće Protokol kojim će se izmijeniti SSP uzimajući u obzir članstvo Hrvatske u Evropskoj uniji.</p> <p>U toku su FTA pregovori s članicama Carinske unije (Ruska Federacija, Bjelorusija i Kazahstan).</p>
Aktivnost 4 Jačanje stranih direktnih investicija	ME	<p>-Kontinuirano ažuriranje Vodiča za investiciona ulaganja u Crnoj Gori</p> <p>-Raspisivanje Javnog poziva za dostavljanje ponuda za dodjelu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore*</p> <p>-Nastavak rada na promociji stranih investicija</p>	2013-14.	<p>*Javni poziv sa pratećom tenderskom dokumentacijom je pripremljen. Takođe, veći dio podzakonske regulative je donijet ili je u toku donošenje. Očekuje se da će se Javni poziv objaviti u drugoj polovini 2013., a planirani rok za podnošenje ponuda će biti između 6-9 mjeseci.</p>
Aktivnost 5 Nastavak procesa privatizacije	ME, Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte	<p>-Dalji proces privatizacije preduzeća u skladu sa Odlukom o Planu privatizacije za 2013. godinu*</p>	2013-14.	<p>*Nastaviće se sa sprovođenjem objavljenog tendera za sljedeća društva: "Kontejnerski terminal i generalni tereti" AD Bar, i "Novi duvanski kombinat" AD - Podgorica – djelimična privatizacija i/ili dokapitalizacija. Na osnovu odluka Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte, nastaviće se priprema tendera za sljedeća društva: AD „Montecargo“ Podgorica, „Montenegro airlines“ AD Podgorica, HG „Budvanska rivijera“ AD Budva, HTP „Ulcinjaska rivijera“ AD Ulcinj, „Institut crne metalurgije“ AD Nikšić, Fabrika elektroda „Piva“, Plužine i "Polix" A, Berane. Na osnovu odluka Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte, definišće se status već objavljenih tendera za sljedećih društava: NIG „Pobjeda“ AD Podgorica i Institut "dr Simo Milošević" AD – Igalo.</p>
Aktivnost 6 Dalji razvoj malih i srednjih preduzeća	ME, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća Investiciono razvojni fond	<p>-Nastavak implementacije projekta razvoja biznis zona u manje razvijenim opštinama Crne Gore u okviru kojih će se podstaći razvoj mikro i malih preduzeća.*</p> <p>-Implementacija mjera Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015**</p> <p>-Implementacija mjera Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015***</p> <p>-Pružanje usluga putem Tržišno informativnog servisa****</p> <p>-Izrada Strategije za razvoj ženskog preduzetništva i Akcionog plana za njenu implementaciju.</p>	2013-14.	<p>*Za investitore će biti omogućen set administrativnih i poreskih olakšica. Sa opštinama će se razmatrati potencijalni kapaciteti koji bi im omogućili promociju poželjnih grana privrede i veće zapošljavanje građana, podsticanje ulaganja, kao i industrijsko povezivanje. Do sada su biznis zone osnovane u pet gradova: 'Bakovići' u Kolašinu, 'Rudeš' u Beranama, 'Vladimirske krute' u Ulcinju, biznis zona u Nikšiću i dvije biznis zone na Cetinju, dok je biznis zona u Podgorici u razvojnoj fazi.</p> <p>**Usvojen je Akcioni plan 2013. za Strategiju za razvoj malih i srednjih preduzeća 2011-2015, kojim su definisane aktivnosti koje će biti realizovane u naredom periodu u cilju povećanja konkurentnosti malih i srednjih preduzeća.</p> <p>***Usvojen je Akcioni plan 2013 za Strategiju podsticanja</p>

		<p>-Izrada Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje 2014-2018.</p> <p>-Realizacija projekta „Internacionalizacija mentoring sistema u malim i srednjim preduzećima u Crnoj Gori****</p>		<p><i>konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015</i></p> <p>****U toku 2013. i 2014. nastaviće se sa aktivnostima pružanja informativne podrške preduzećima koja su izvozno orijentisana ili bi željela da započnu sa izvozom kroz usluge Tržišno informativnog servisa. Planira se izrada tržišnih studija Rusije i Turske</p> <p>****Počela je realizacija projekta „Internacionalizacija i promocija mentoring sistema u MSP“, na osnovu potpisanog Sporazuma o saradnji sa japanskom agencijom za međunarodnu saradnju-JICA sa ciljem standardizovanja i implementacije modela mentoring usluga. Projekat je počeo u maju 2013. godine, sa trgodišnjim planom realizacije. U izvještajnom periodu planirana je obuka mentora i raspisivanje Javnog poziva za potencijalne korisnike, kao i sprovođenje mentoringa u MSP</p>
Aktivnost 7 Energetika	ME	<p>-Izrada Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine</p> <p>-Izrada Akcionog plana za implementaciju Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine za petogodišnji period*</p> <p>-Praćenje realizacije ugovora o koncesijama za male hidroelektrane (mHE) snage do 10MW**</p> <p>-Praćenje realizacije ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrana na lokalitetima Možura, opštine Ulcinj i Bar, kao i Krnovo, opštine Nikšić i Šavnik***</p> <p>-Sprovođenje postupka javnog nadmetanja za izbor investitora za izgradnju malih hidroelektrana na 8 vodotoka (III tender) i zaključivanje ugovora o koncesiji sa izabranim investitorima.****</p> <p>-Nastavak postupka izdavanja energetske dozvola u skladu sa Zakonom o energetici</p>	2013-14.	<p>*Izrada Akcionog plana će početi nakon usvajanja Strategije. Vlada je utvrdila Nacrt strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. Usvajanje finalnog dokumenta Strategije je planirano u IV kvartalu 2013. godine.</p> <p>**U toku je realizacija projekata izgradnje malih hidroelektrana na osnovu zaključenih ugovora o koncesijama</p> <p>***Aneks ugovora za VE Krnovo (ugovor o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane) je potpisan i u toku je postupak eksproprijacije zemljišta. Aneks ugovora za VE Možura je zaključen (ugovor o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane) i u toku su aktivnosti na realizaciji ugovora.</p> <p>****U martu 2013. počela je sa radom prva mala hidroelektrana “Jezerštica” na rijeci Bistrici (Opština Berane).</p>
Aktivnost 8 Dalji razvoj rudarstva i geoloških istraživanja	ME	<p>-Praćenje realizacije ugovora o koncesijama za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina.</p> <p>-Sprovođenje tenderskih postupaka i dodjela novih ugovora o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina</p>	2013-14.	

## VII PRAVNA PITANJA

<p>Aktivnost 1 Pripreme za preuzimanje obavezujućih pravnih instrumenata koji prate proces pristupanja NATO</p>	<p>Skupština, Ekspertska radna grupa za pravna pitanja</p>	<p>-Izrada Pregleda pravnih tekovina NATO, bilateralnih i multilateralnih ugovora i sporazuma, protokola o saradnji i akata o njihovoj ratifikaciji u oblasti odbrane i bezbjednosti i obaveza koje iz njih proističu za Crnu Goru*</p> <p>-Izrada Pregleda postojećeg pravnog okvira u Crnoj Gori sa preporukama i mišljenima o usklađenosti u odnosu na NATO dokumente i standarde, preuzetih obaveza iz potpisanih i ratifikovanih dokumenata u oblasti odbrane i bezbjednosti i predlogom aktivnosti na normativnom usaglašavanju u 2014.</p> <p>-Analitičko praćenje postupka donošenja i primjene zakonskih, podzakonskih i drugih akata u oblasti odbrane i bezbjednosti kao i propisa u drugim oblastima koji imaju uticaj na segment odbrane i bezbjednosti</p>	<p>2013-14.</p>	
---	--	--	-----------------	--